

tepav

TEPAV Temel Ekonomik Göstergeler Sunumu

Sayı 36 | Şubat 2024

"Temel Ekonomik Göstergeler Sunumu" Akademik Danışmanlar Projesi kapsamında TEPAV tarafından hazırlanmaktadır ve her ayın son Perşembe günü (resmi tatil olması durumunda izleyen ilk iş günü) proje kapsamında illerdeki Oda ve Borsaların ortak kararıyla belirlenmiş olan Akademik Danışmanlarla paylaşılmaktadır.

İçerik

- Büyüme, Üretim ve Satışlar
- Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi
- İstihdam ve İşsizlik
- Kamu Maliyesi
- Enflasyon
- Kredi ve Mevduat
- Finansal Piyasa Göstergeleri
- TCMB Piyasa Katılımcıları Anketi: Seçilmiş Göstergeler
- Genel Değerlendirme
- Kaynak Önerileri

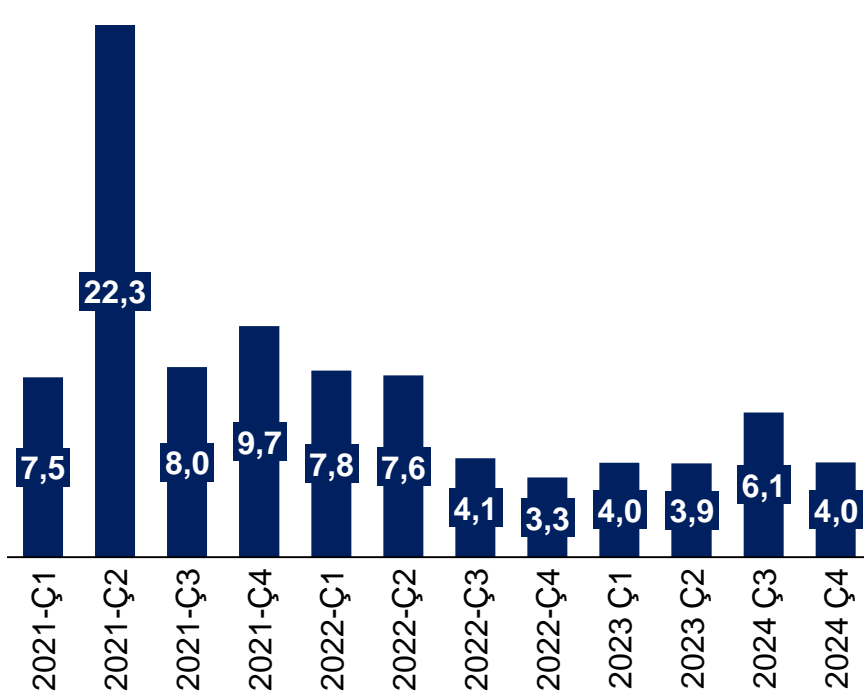
Büyüme, Üretim ve Satışlar

- Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH)
 - GSYİH büyümesi
 - Üretim, harcama ve gelir yönünden katkılar
- Üretim ve satışlar
 - Sanayi Üretim Endeksi (SÜE)
 - Perakende Satış Hacim Endeksi
- Öncü göstergeler
- Ekonomik Güven Endeksi
- Büyüme Tahminleri

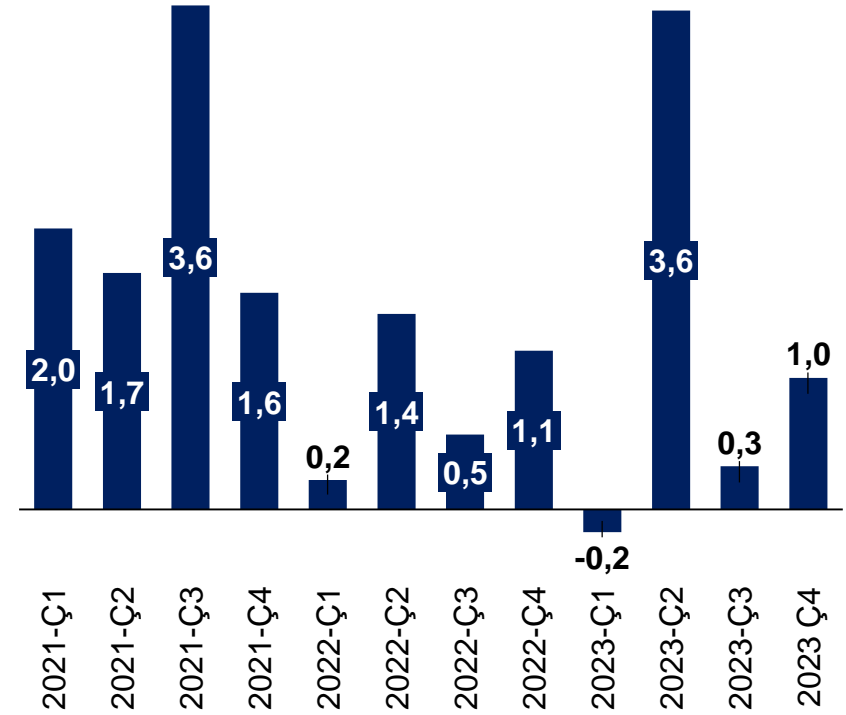
Yılın üçüncü çeyreğinde milli gelir %4 büyümeye kaydetmiştir.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış endeks büyümeye eğiliminin güçlendiğine işaret etmektedir.

GSYİH büyüme hızı (%) 2021 Ç1 – 2023 Ç4

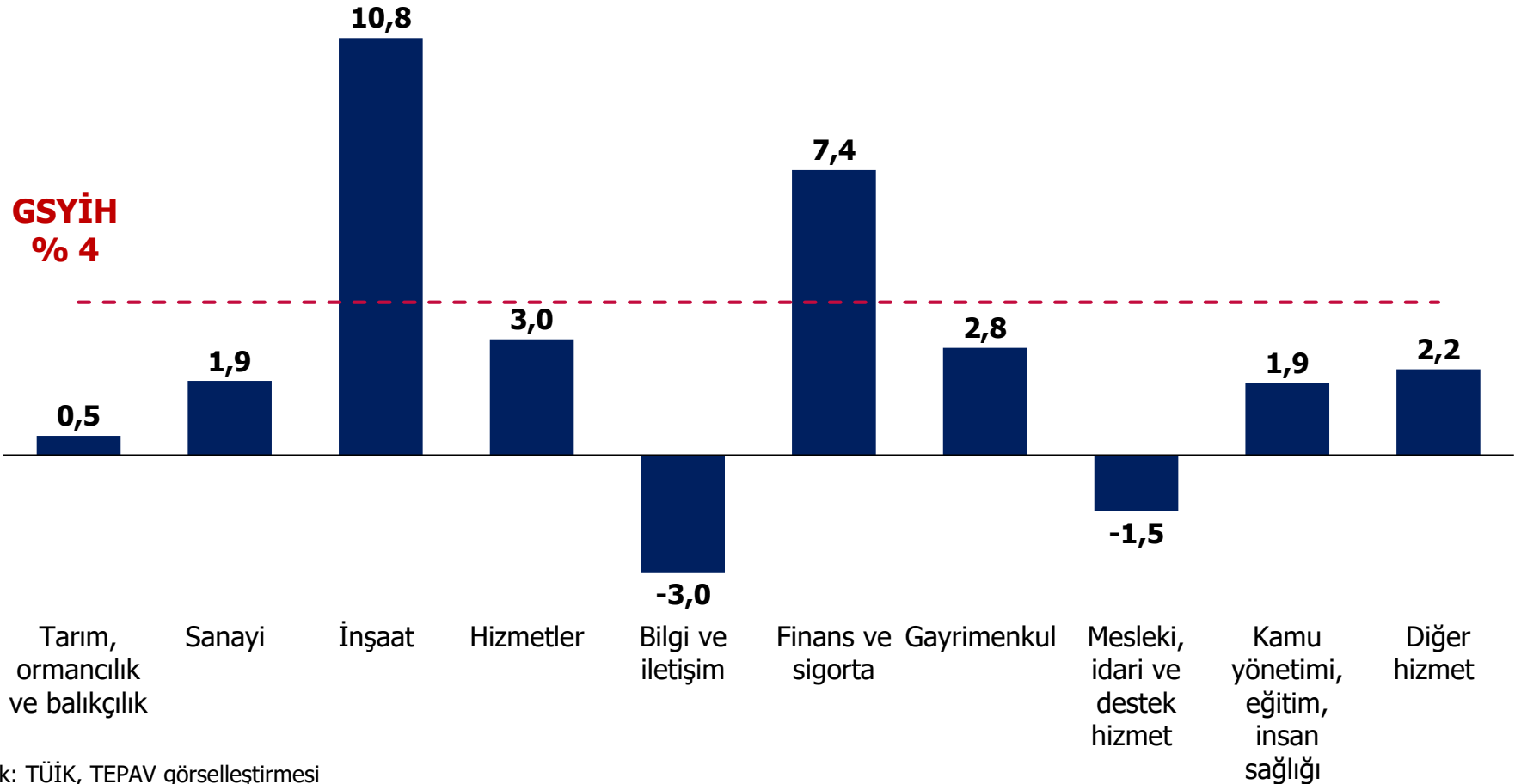
Bir önceki yılın aynı çeyreğine göre
değişim

Bir önceki çeyreğe göre değişim
(mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış)

İnşaat ve finans sektörleri büyümeyi sürükleyen ana sektörler olmuştur.
Tarım ve sanayi sektörlerinde büyüme sınırlıdır.

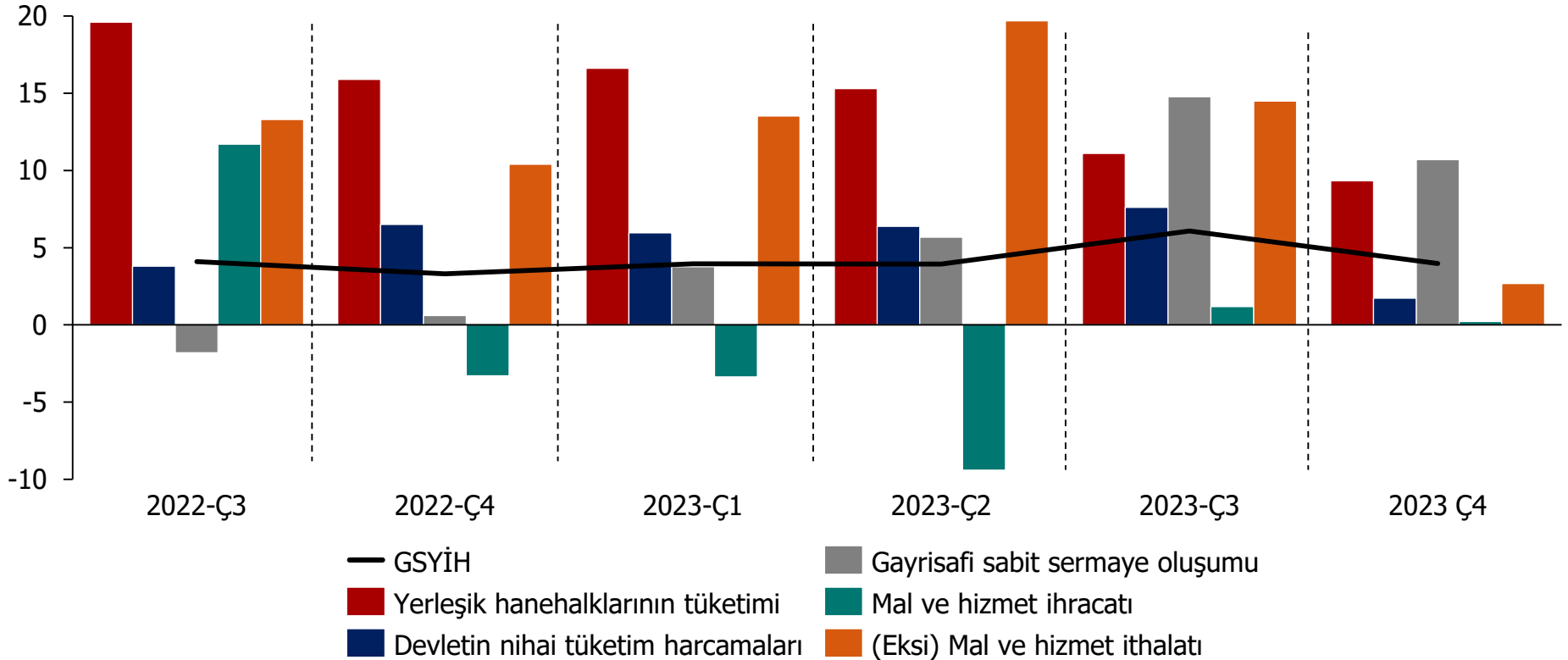
GSYİH iktisadi faaliyet kolları (bir önceki yılın aynı çeyreğine göre değişim oranı, %) 2023 Ç4

Harcamalar tarafında, özel ve kamu tüketimi ile yatırım harcamaları büyümeyi yukarı çeken ana kalemlerdir.

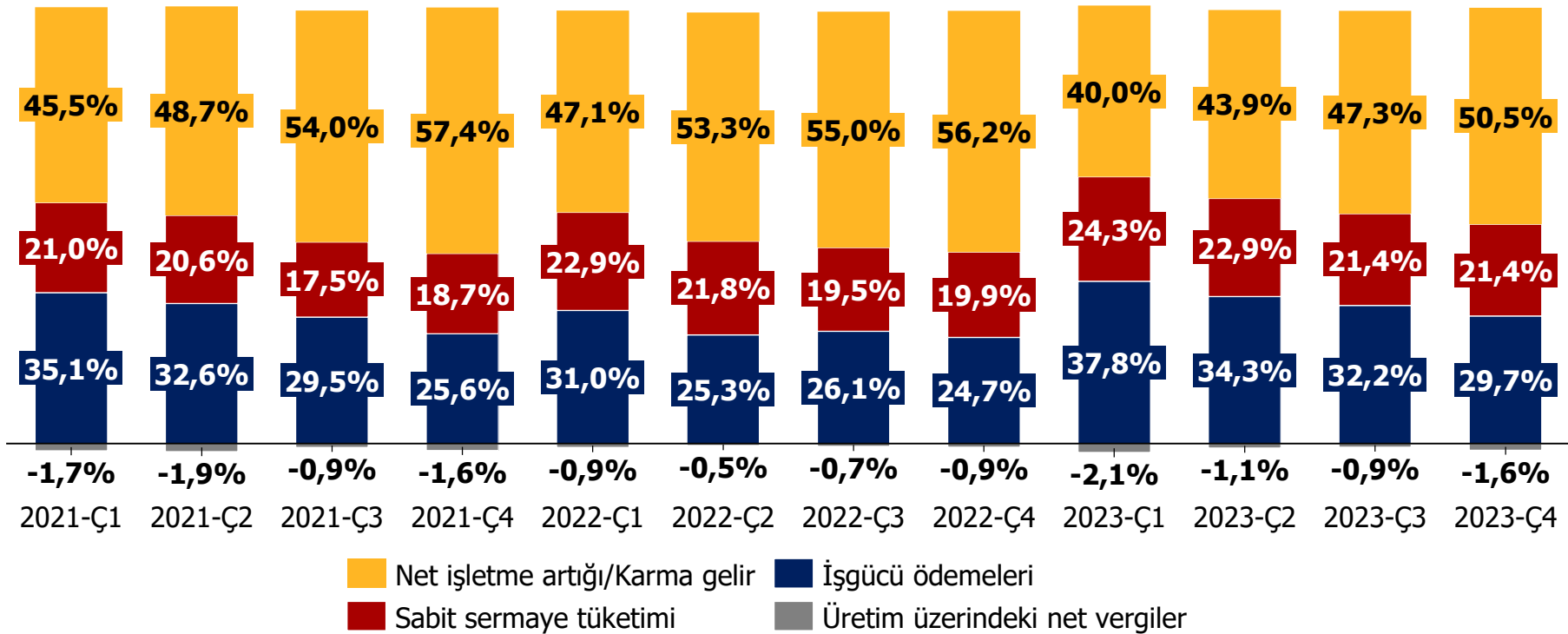
Net dış talep ise büyümeyi olumsuz etkilemiştir.

GSYİH harcama yöntemiyle bileşenler (bir önceki yılın aynı çeyreğine göre değişim, %) 2022 Ç3 – 2023 Ç4

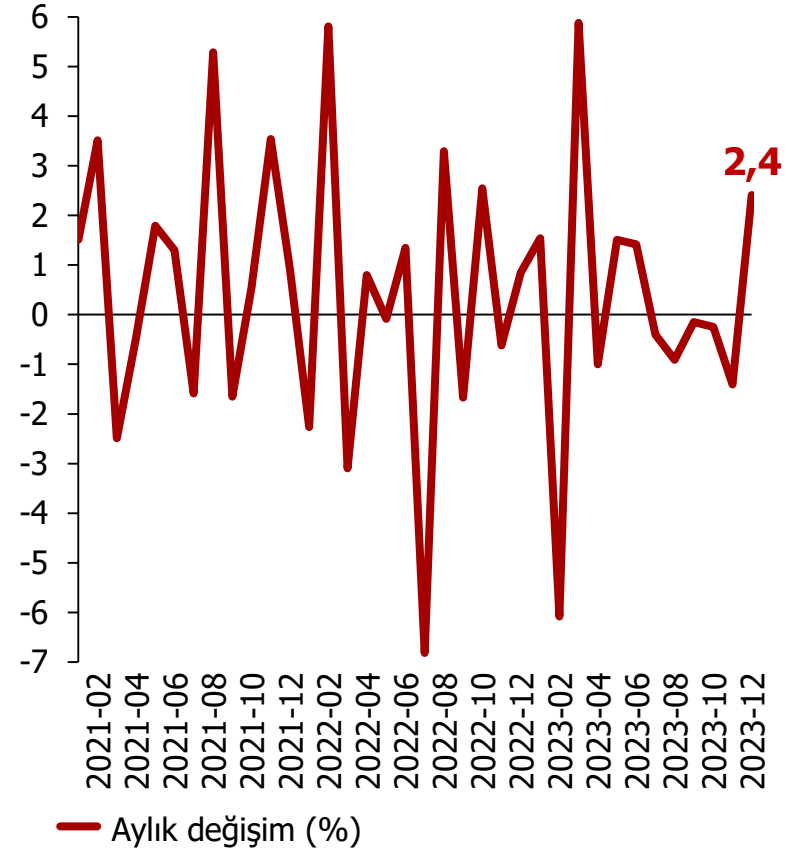
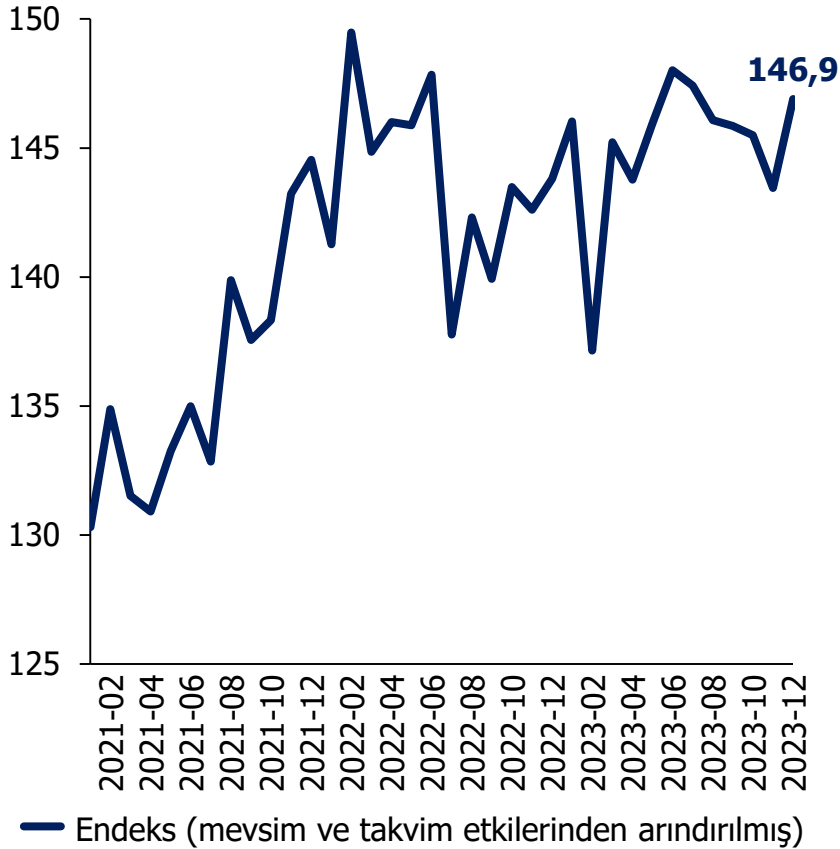
2023 yılı boyunca işgücü ödemelerinin katma değer içindeki payı gerilemiştir. İşgücü ödemelerinin payı geçen çeyreğe göre 2,5 puan düşmüş, net işletme artığı/karma gelirin payı ise 3,2 puan artmıştır.

GSYİH gelir yöntemiyle bileşenler (katma değer içindeki pay, %) 2021 Ç1 – 2023 Ç4

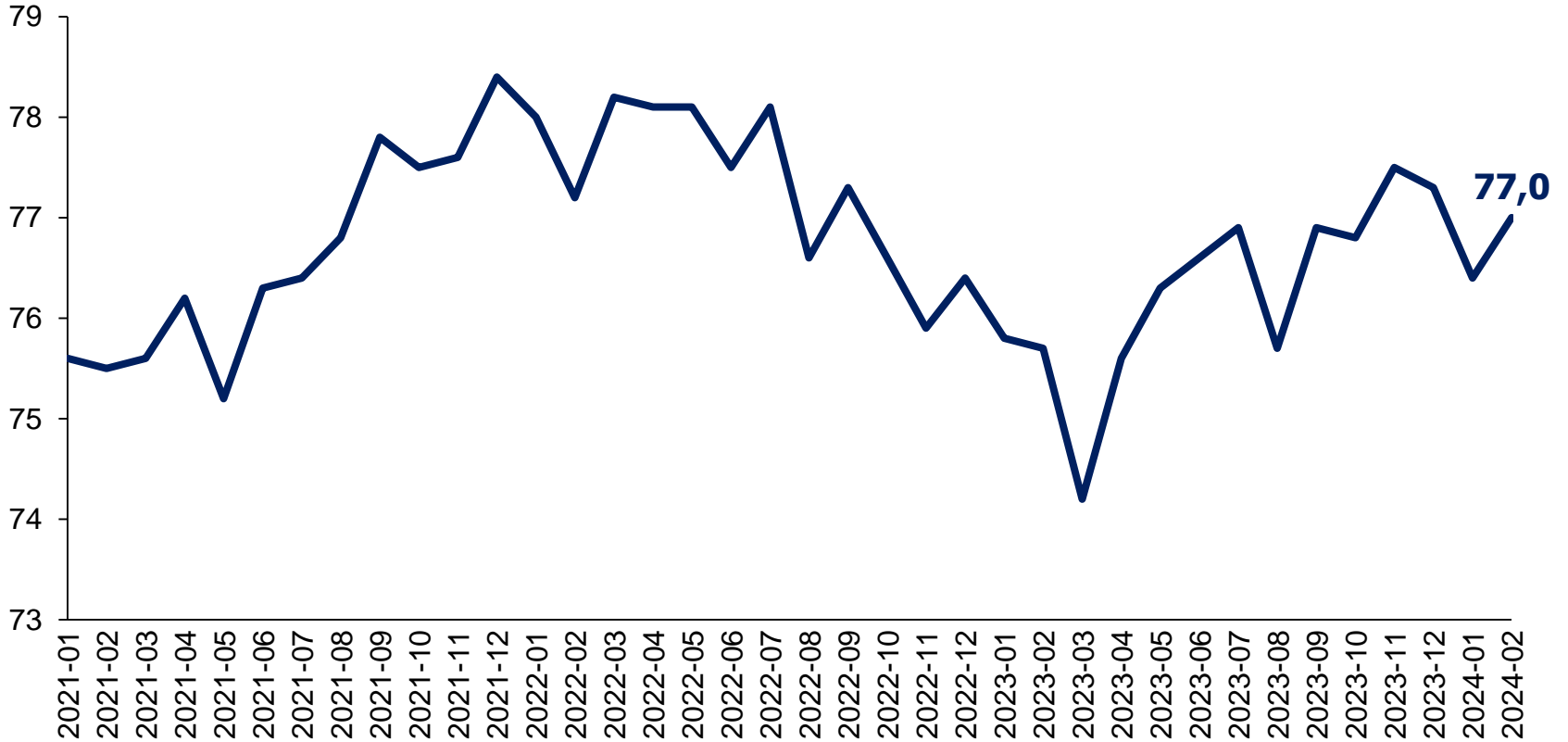
Sanayi üretimi beş aydır gerilemenin ardından Aralık ayında artmıştır.
Sanayi Üretim Endeksi (SÜE), Aralık ayında bir önceki aya göre %2,4 oranında artmıştır.

Sanayi Üretim Endeksi (Ocak 2021 – Aralık 2023)

İmalat sanayinde Kapasite Kullanım Oranında (KKO) gerileme durmuştur.
KKO, Şubat ayında bir önceki aya göre 0,6 puan artmış %77 oranında gerçekleşmiştir.

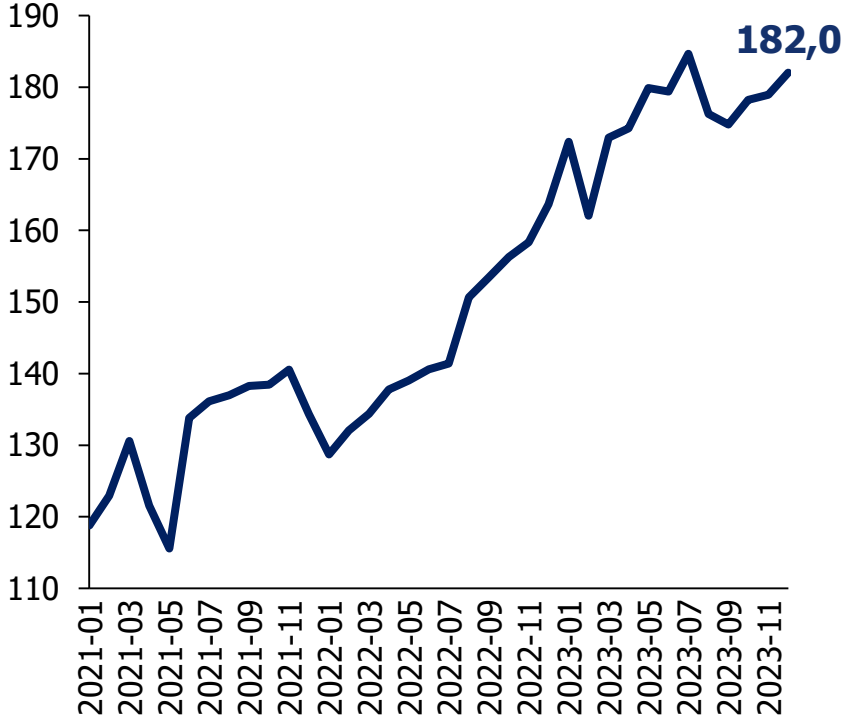
İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (mevsim etkilerinden arındırılmış) Ocak 2021 – Şubat 2024

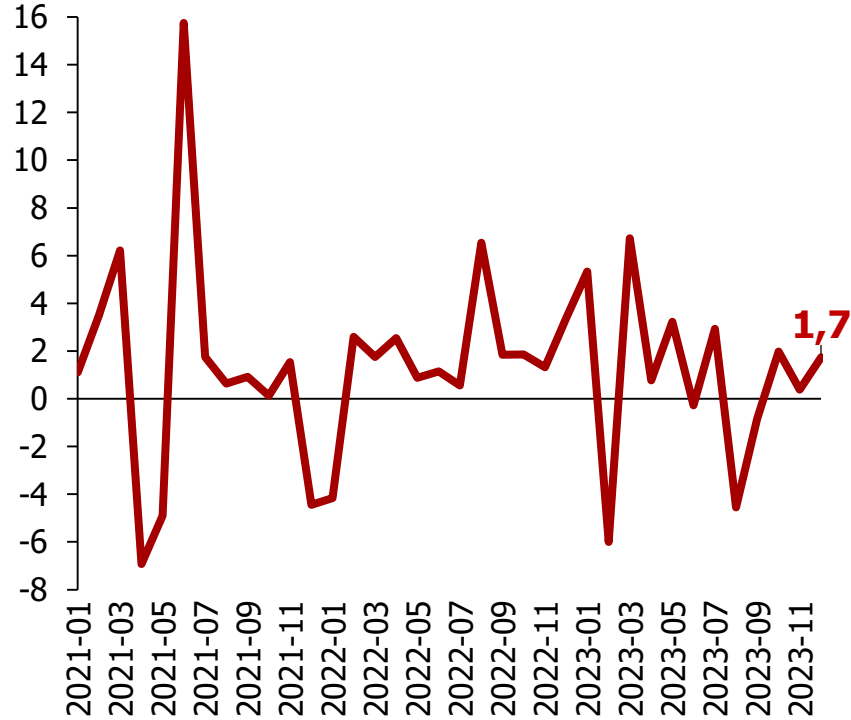
Perakende satışları son çeyrekte artış eğilimindedir.

Perakende Satış Hacim Endeksi, Aralık ayında bir önceki aya göre %1,7 artmıştır.

Perakende satış hacmi (Ocak 2021 – Aralık 2023)

— Endeks (mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış)

— Aylık değişim (%)

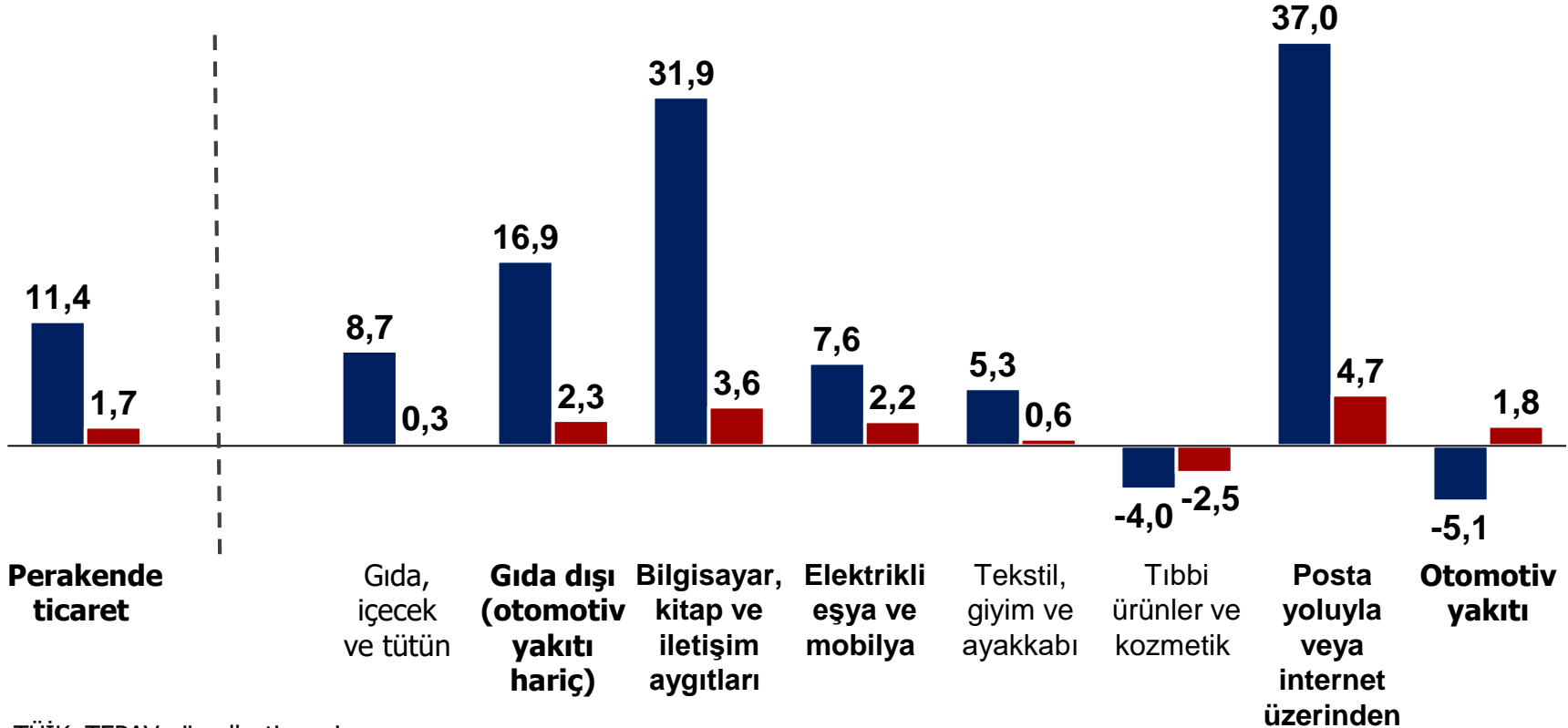
Aralık ayında en yüksek artışlar bilgisayar-iletişim aygıtları ile elektrikli eşya-mobilya satışlarında gözlenmiştir.

Tıbbi ürünler ve kozmetik satışları ise gerilemiştir.

Sektörlere göre perakende satış hacmi (Aralık 2023)

■ Yıllık değişim (takvim etkisinden arındırılmış, %)

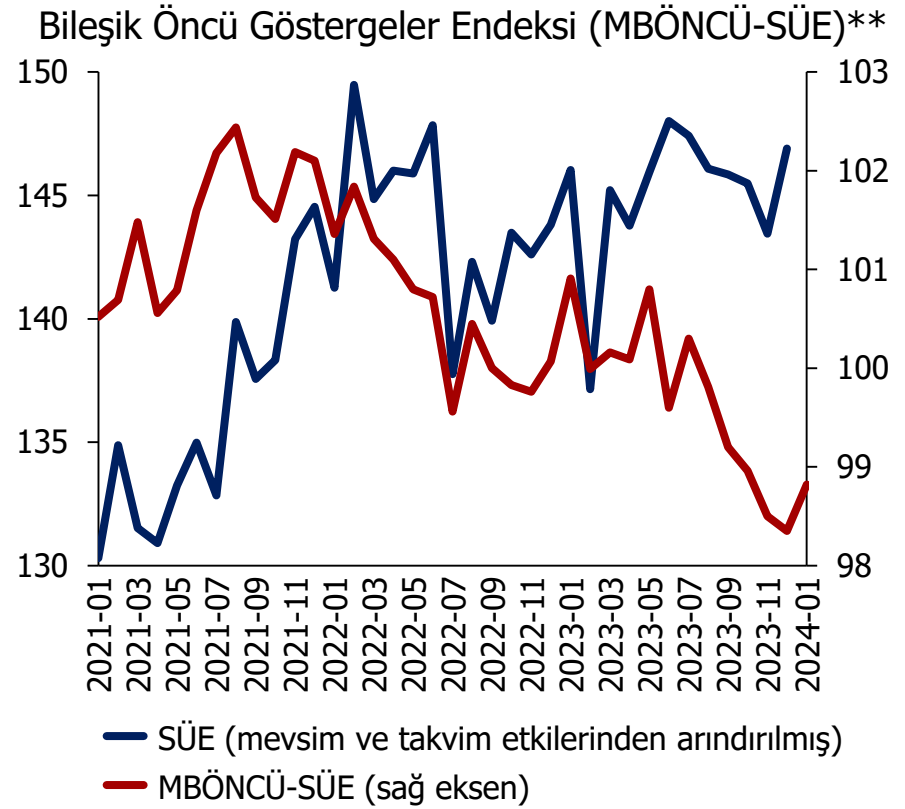
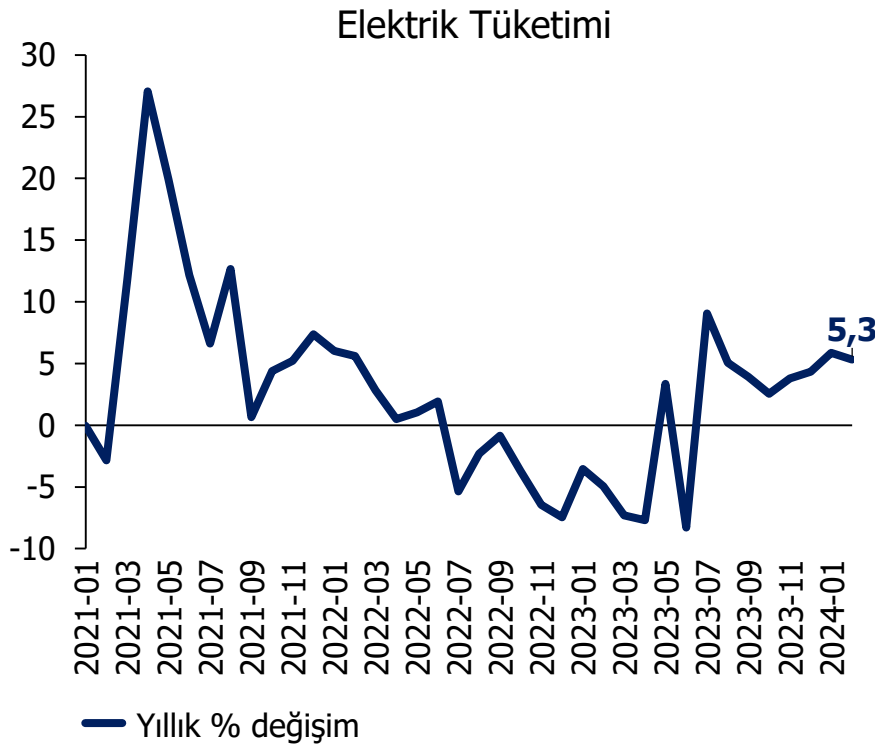
■ Aylık değişim (mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış, %)

Öncü göstergeler büyümede ılımlı toparlanmaya işaret etmektedir.

Elektrik tüketiminde istikrarlı artış sürerken Bileşik Öncü Gösterge'deki düşüş eğilimi durmuştur.

Öncü Göstergeler (Şubat 2021 – Ocak/ Şubat 2023*)

Kaynak: TCMB, TÜİK, TEPAV görselleştirmesi

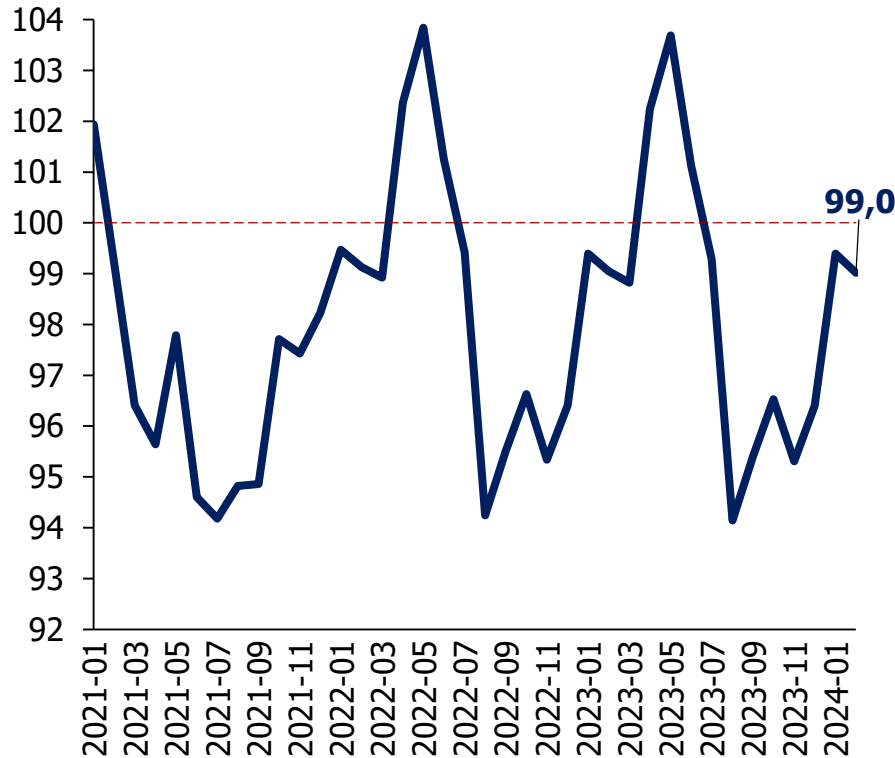
* MBÖNCÜ-SÜE Ocak 2024, elektrik tüketimi ise 25 Şubat 2024 tarihi itibarıdır.

** MBÖNCÜ-SÜE'yi oluşturan göstergeler: Elektrik üretim miktarı, satış miktarı ile ağırlıklandırılmış hazine ihalesi faiz oranı, ara malları ithalatı, TCMB İktisadi Yönelim Anketi - mamul mal stok miktarı ile ilgili soru, toplam istihdam miktarı ile ilgili soru, iç piyasadan alınan yeni siparişlerin miktarı ile ilgili soru ve ihracat piyasalarından alınan yeni sipariş miktarı ile ilgili soru

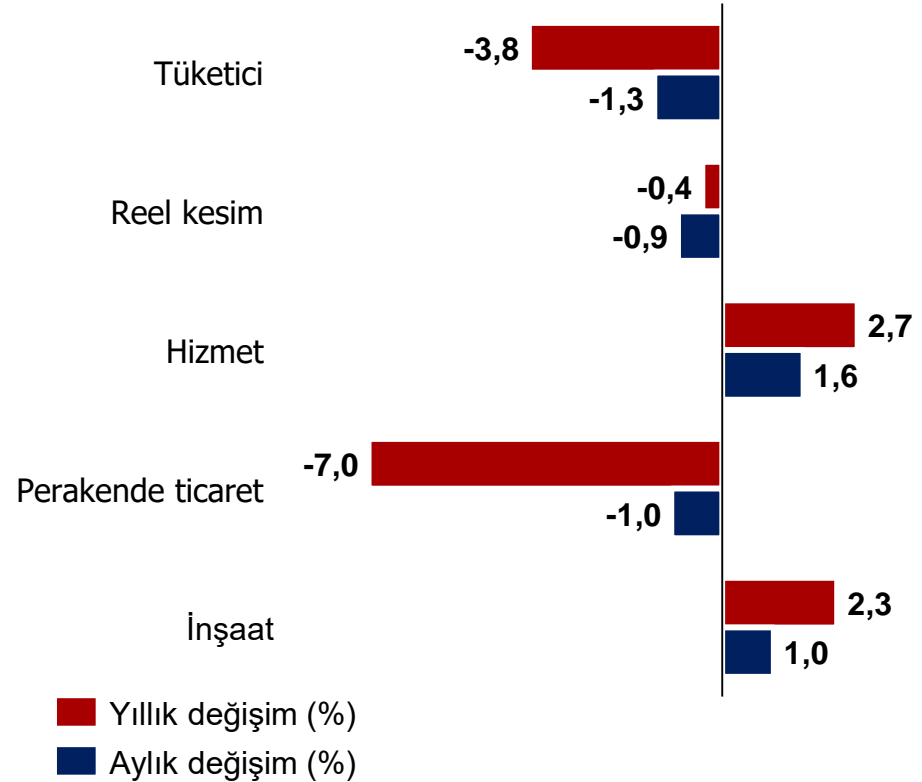
Ekonomik Güven Endeksi, hizmet ve inşaat sektörü kaynaklı olarak artmıştır. Şubat ayında da sektörel güven hizmet ve inşaat sektörlerinde yükselirken tüketici, ticaret ve hizmet sektörlerinde gerilemiştir.

Ekonomik Güven Endeksi (mevsim etkisinden arındırılmış)

Ekonomik Güven Endeksi (Ocak 2021-Şubat 2024)

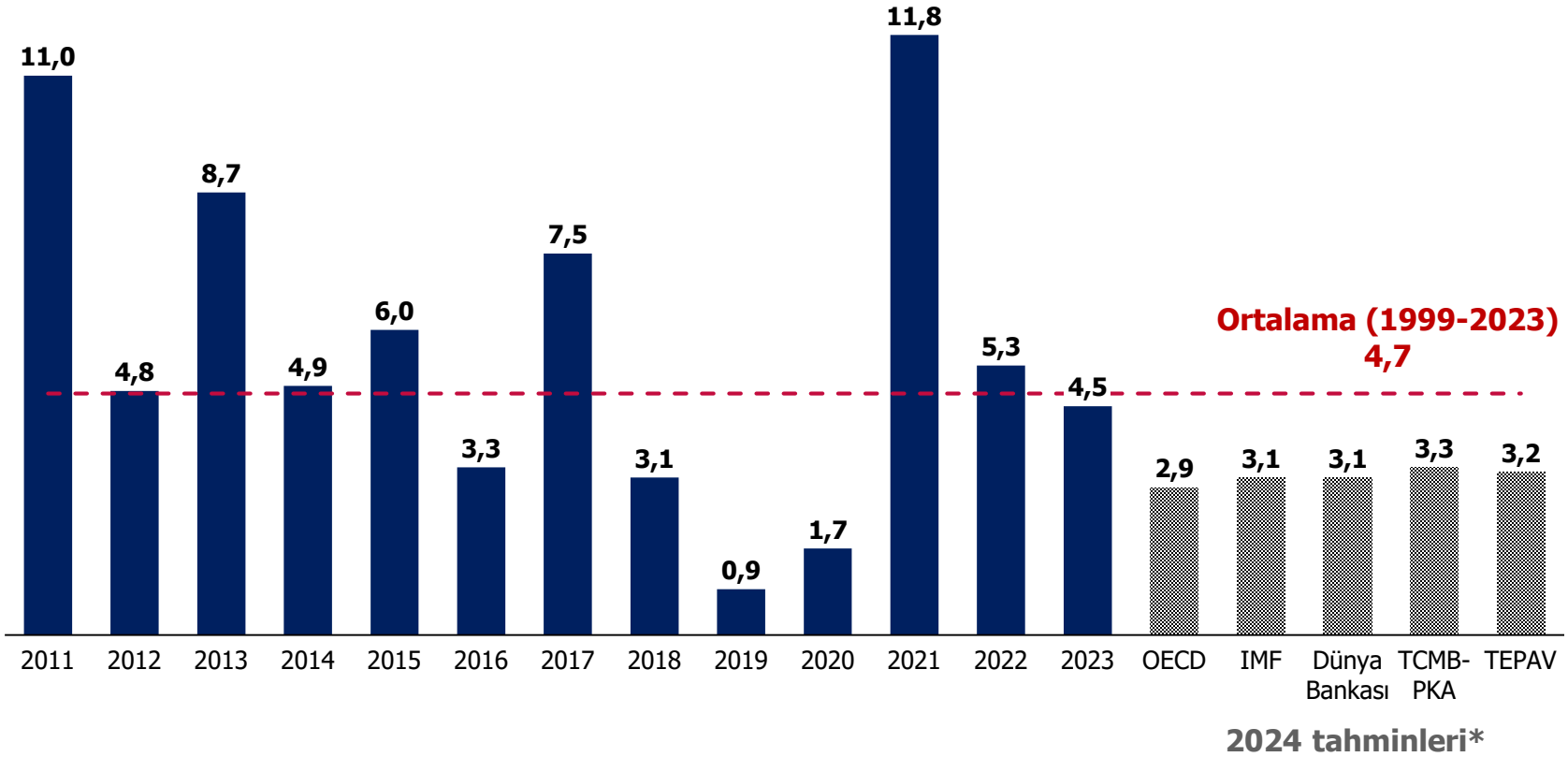

Sektörel Güven Endeksleri Şubat 2024)

2024 yılı büyüme tahminleri %2,9-3,3 aralığındadır.

GSYİH büyüme oranları (%) 2011 – 2024

Kaynak: TÜİK, TEPAV görselleştirmesi

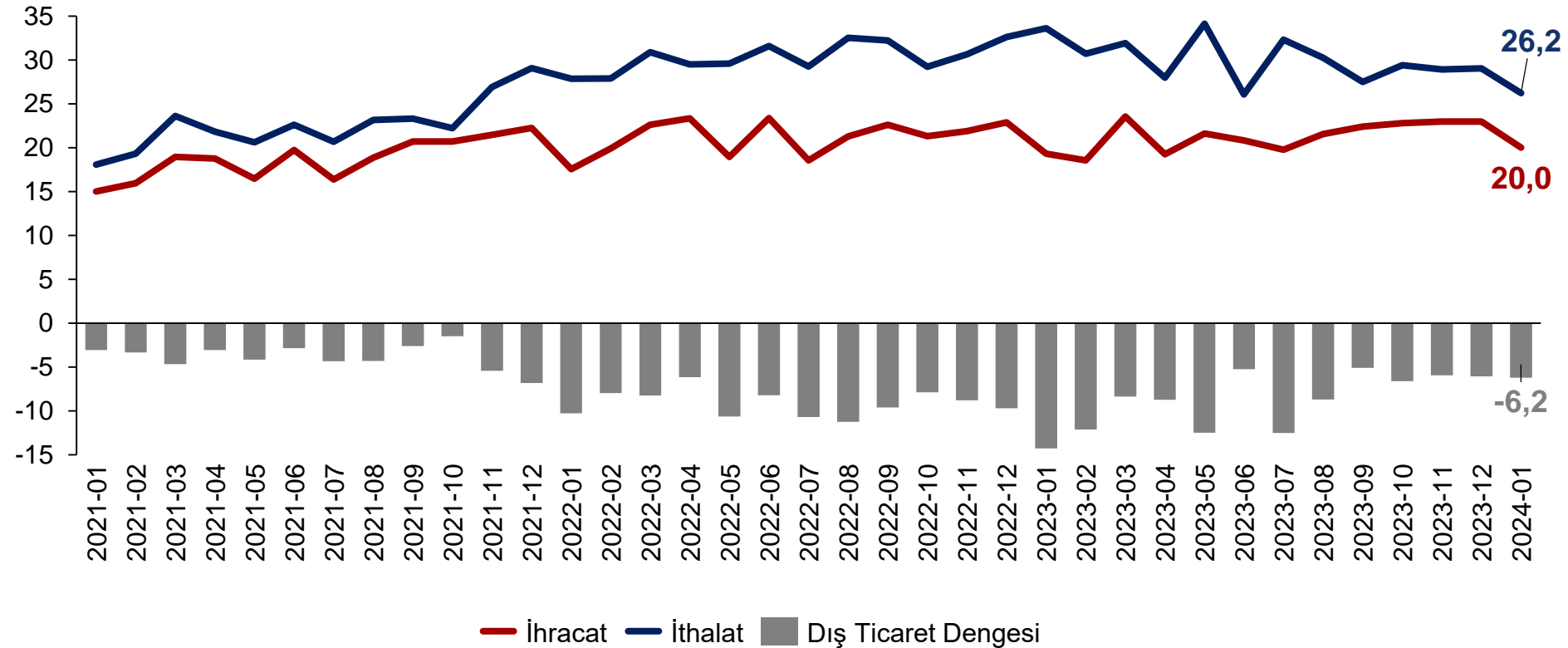
* IMF – Ocak 2024 Dünya Ekonomik Görünümü Raporu, OECD – Şubat 2024 Ekonomik Görünüm Raporu, Dünya Bankası – Ocak 2024 Küresel Ekonomik Beklentiler Raporu, TCMB Şubat 2024 Piyasa Katılımcıları Anketi (PKA) ve TEPAV – Ocak 2024 Ekonomik Görünüm Raporu verileridir.

Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

- Dış ticaret
 - İhracat ve ithalat
 - Karşılama oranı
 - Turizm
- Cari denge ve finansmanı
 - Cari işlemler dengesi
 - Cari işlemler dengesi ve finansman kalemleri
- Merkez Bankası rezervleri
- Cari denge tahminleri

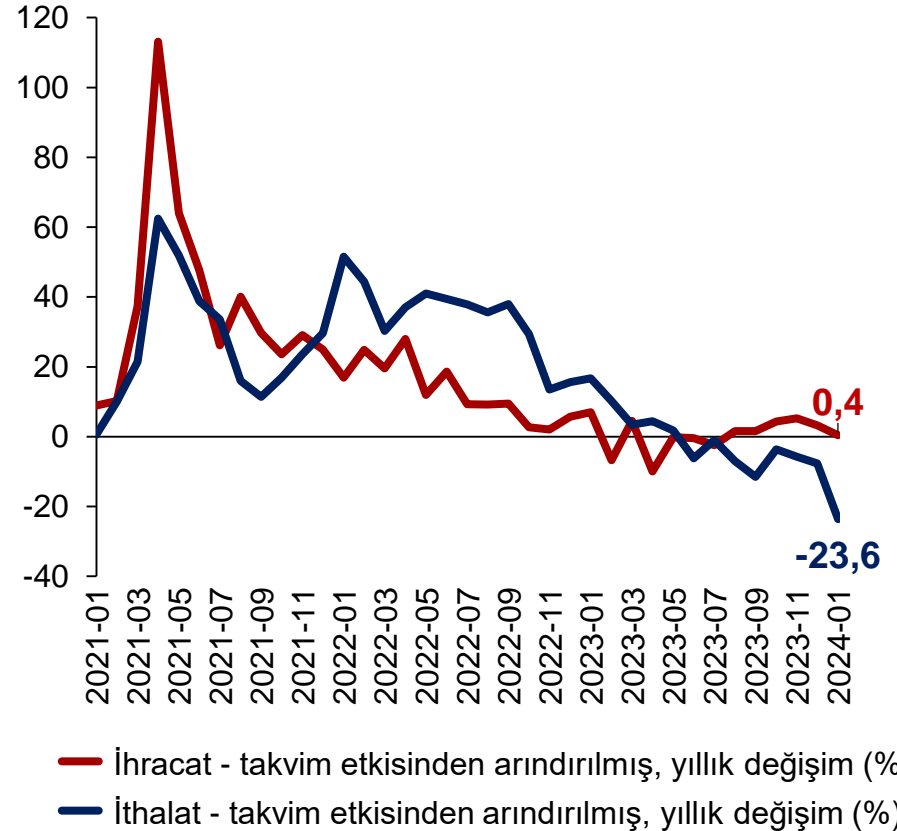
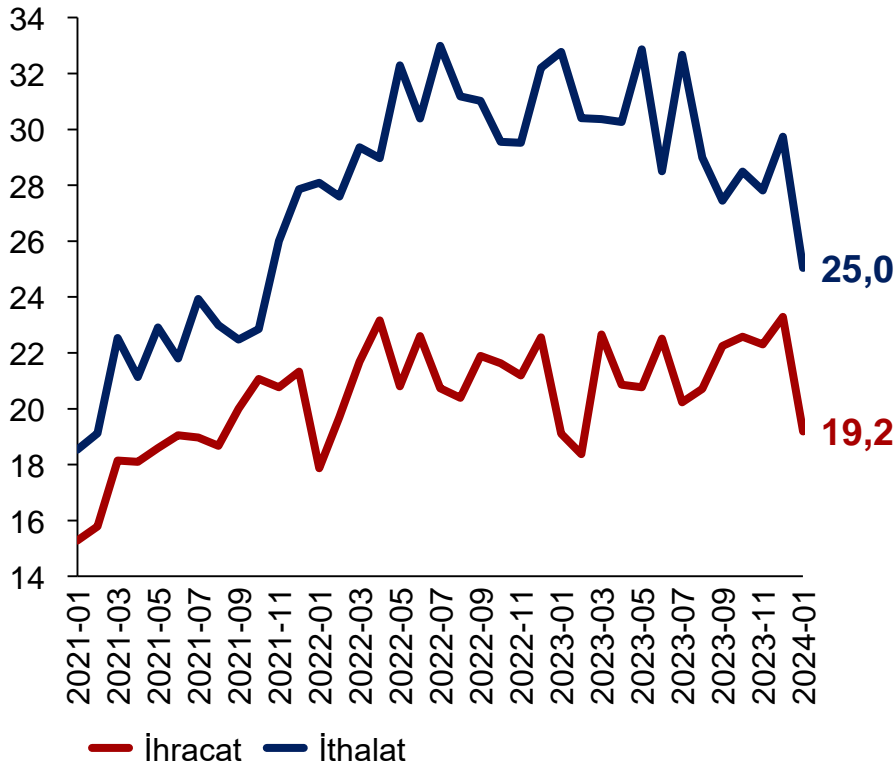
Ocak ayında aylık olarak ihracat %13, ithalat ise %9,7 oranında azalmıştır.
Dış ticaret açığı ise %2,5 artarak 6,2 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir.

İhracat, ithalat ve dış ticaret dengesi (milyar dolar) Ocak 2021 – Ocak 2024

İthalattaki düşüş sürerken, ihracattaki kısıtlı artış devam etmektedir.
Ocak ayı itibarıyla yıllık olarak ithalat %23,6 azalırken ihracat %0,4 artmıştır.

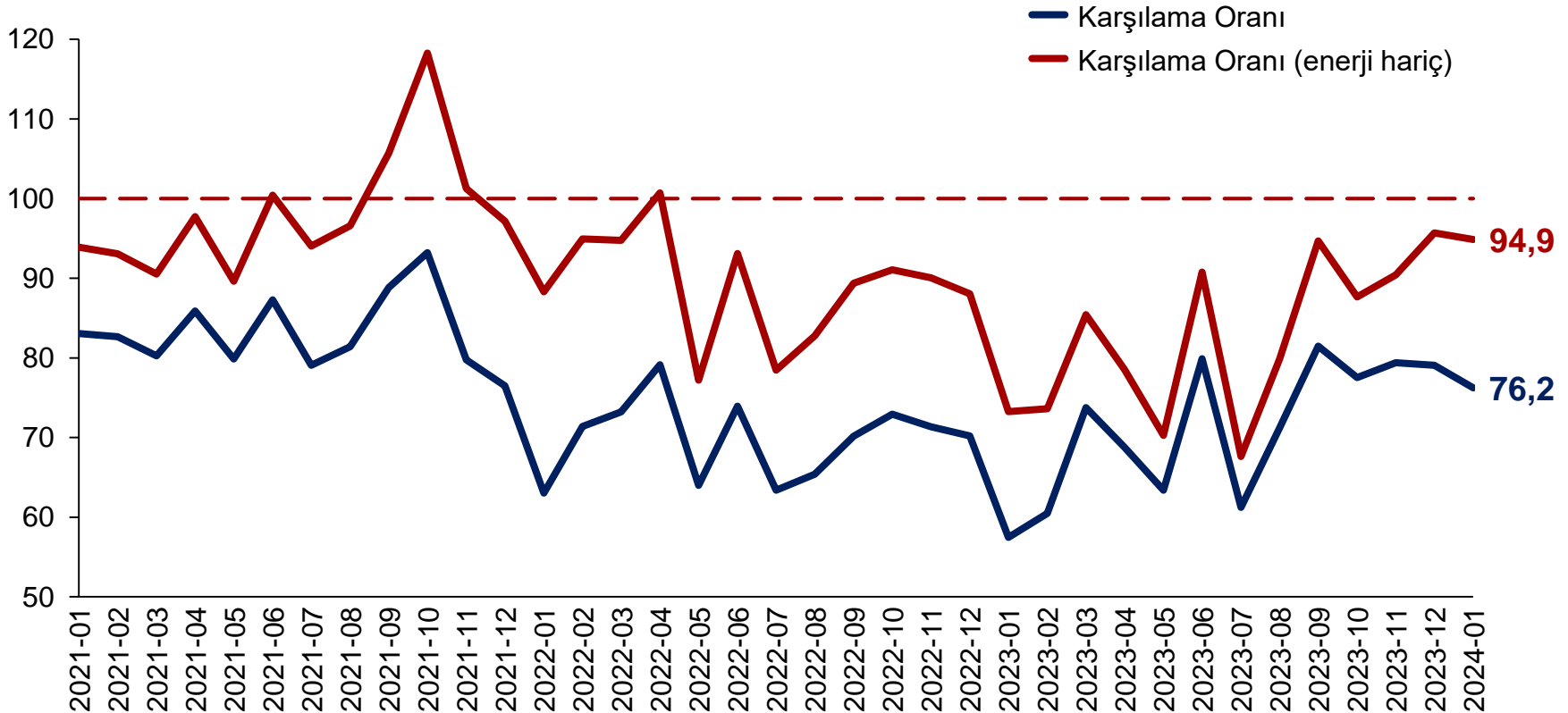
İhracat ve ithalat (mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış, milyar dolar ve %) Ocak 2021 – Ocak 2024

İhracatın ithalatı karşılama oranı gerilemiştir.

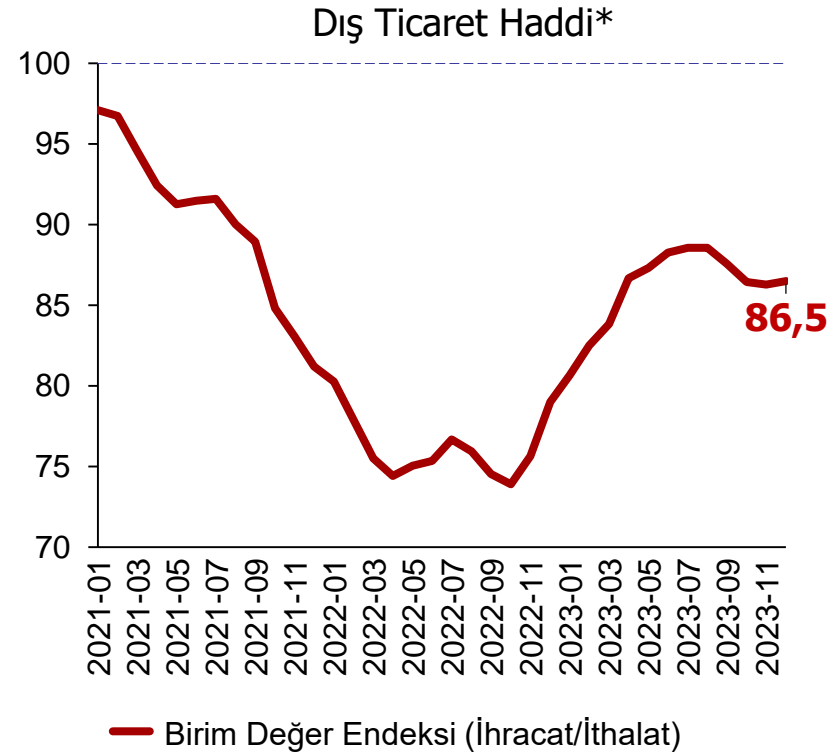
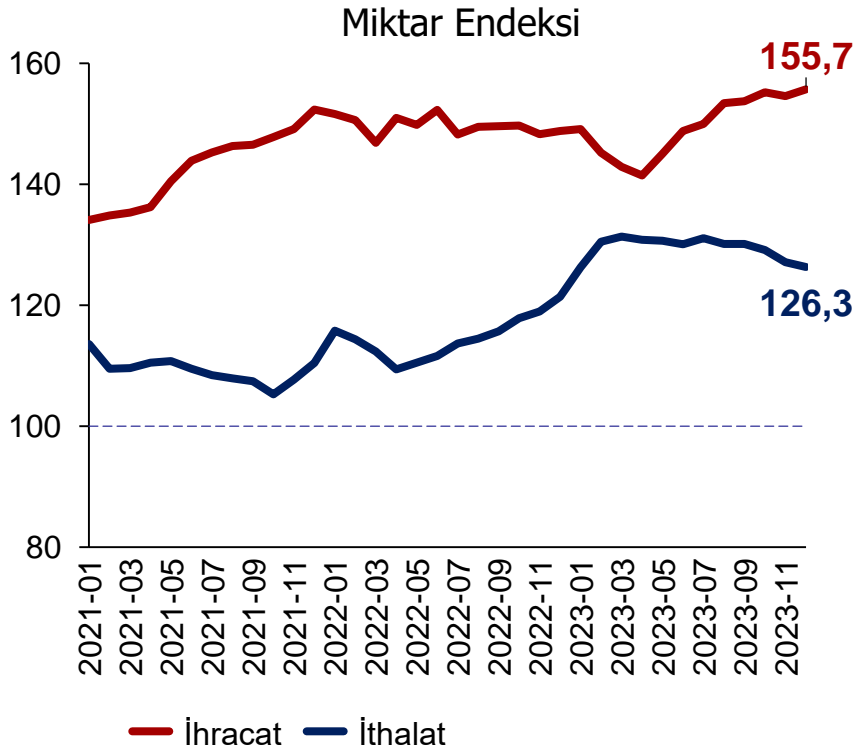
Enerji hariç kalemlerde de karşılama oranı %94,9'a gerilemiştir.

İhracatın ithalatı karşılama oranı (%) Ocak 2021 – Ocak 2024

Miktar olarak ihracat artarken ithalat gerilemektedir.
Aralık ayında dış ticaret haddi 0,3 puan artmıştır.

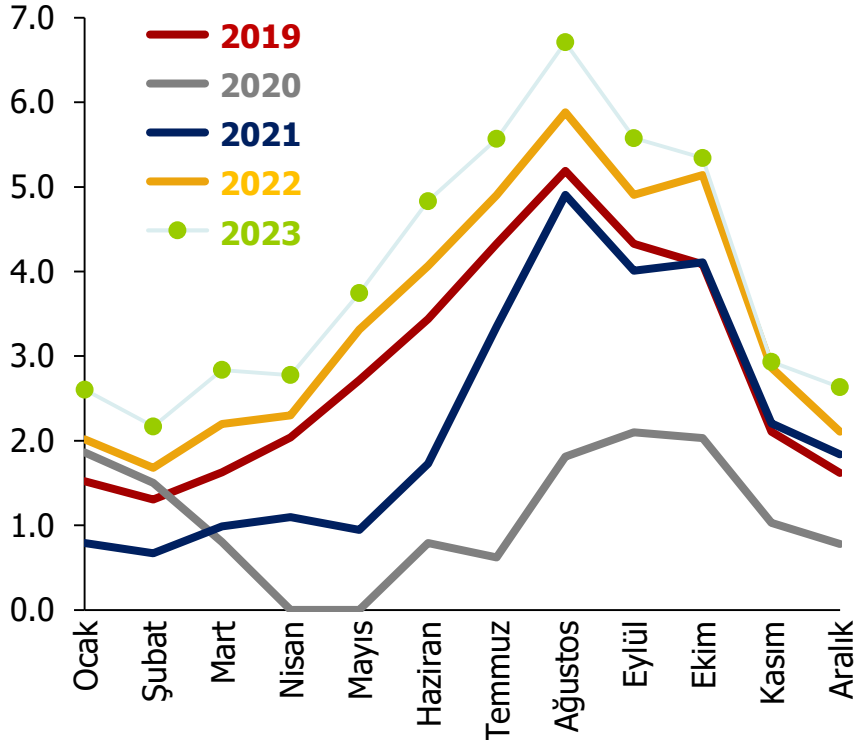
Dış ticaret endeksleri (mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış, 3 aylık hareketli ortalama)
Ocak 2021 – Aralık 2023

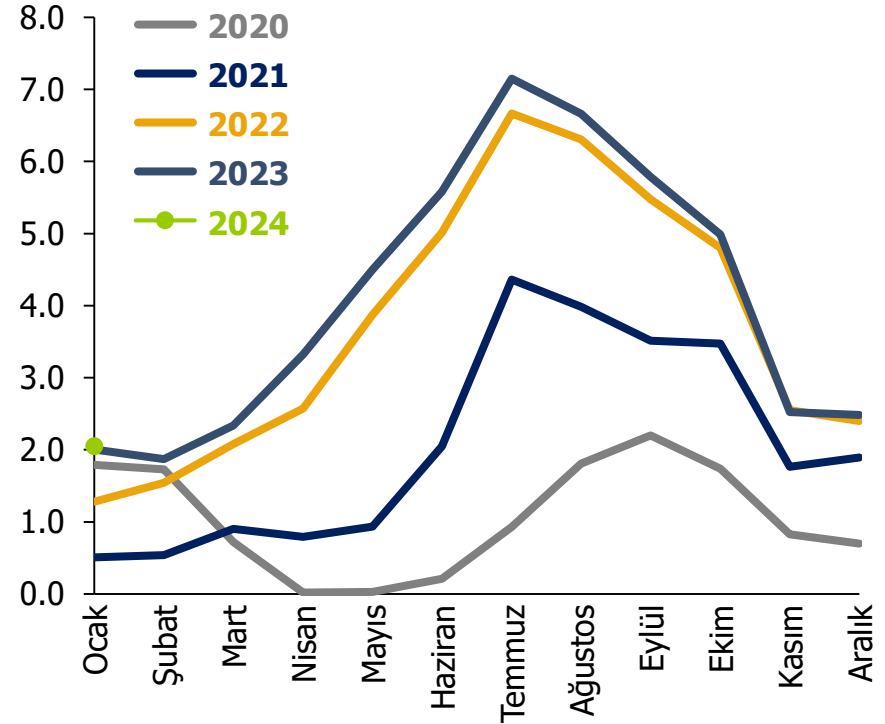
2023 yılında turizm gelirleri bir önceki yıla göre %15,3 artmıştır.
Yabancı ziyaretçi sayılarında son 5 yılın en yüksek düzeylerine ulaşılmıştır.

Turizm geliri ve ziyaretçi sayısı* (Ocak 2019 –Aralık 2023/Ocak 2024)

Toplam Seyahat Gelirleri (milyar dolar)

Yabancı Ziyaretçi Sayısı (milyon kişi)

Kaynak: TCMB, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve TEPAV görselleştirmesi

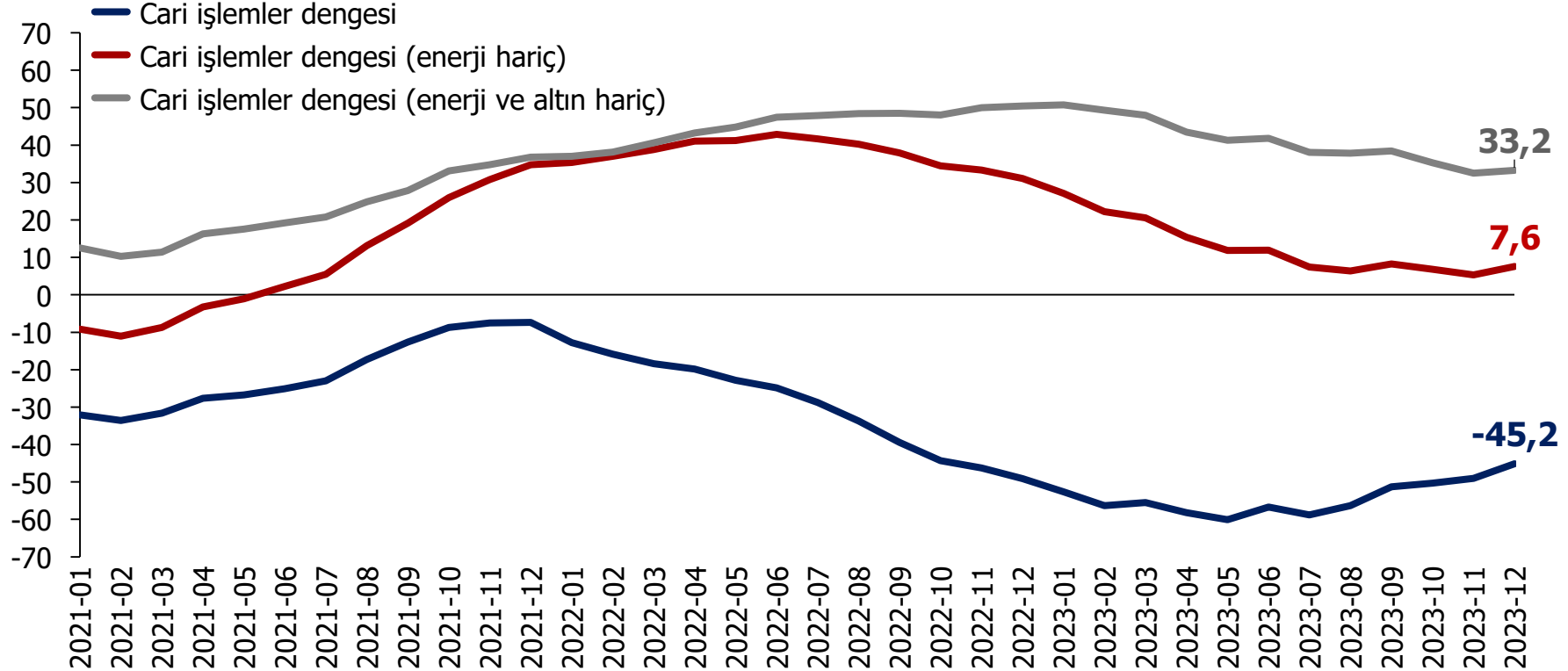
* 2012-2022 dönemini kapsayan turizm verilerinde iyileştirmeler yapılmış ve seyahat gelirleri toplam 22,4 milyar dolar yukarı yönlü güncellenmiştir.

Güncellemelerin yaklaşık %80'i son dört yıla aittir. Detaylı bilgi için bakınız: <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/05f36989-b846-4b13-bb85-40c865c066e1/duyuru20221111.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-05f36989-b846-4b13-bb85-40c865c066e1-ohBvgrX>

Cari işlemler açığında gerileme eğilimi devam etmektedir.

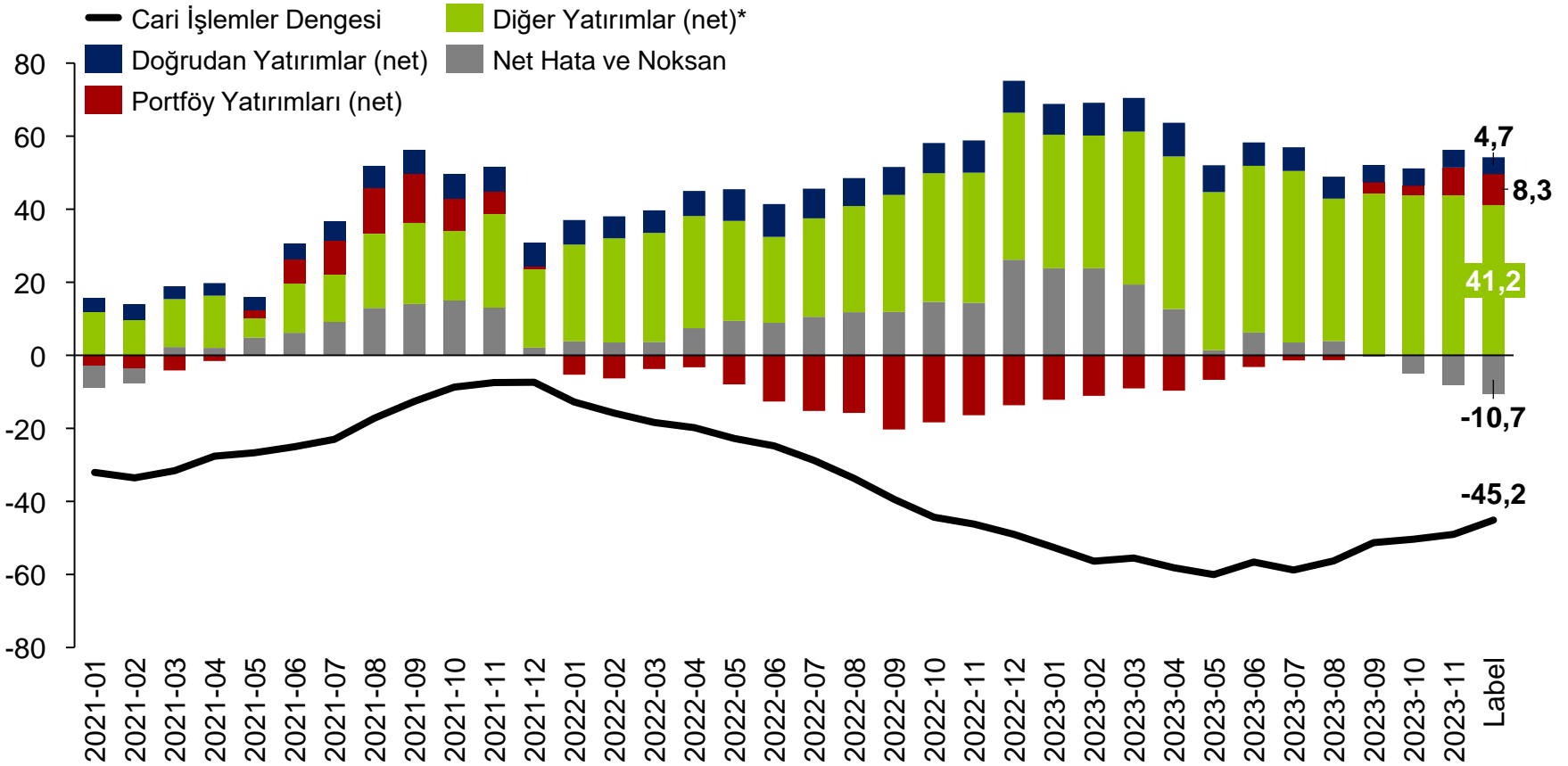
Aralık ayında cari açık yıllık 45,2 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiş, enerji hariç cari fazla ise 7,6 milyar dolara gerilemiştir.

Cari işlemler dengesi (12 aylık birikimli, milyar dolar) Ocak 2021 – Aralık 2023

Cari işlemler açığının finansmanında portföy girişlerindeki artış sürmektedir.

Cari işlemler dengesi ve finansman kalemleri (12 aylık birikimli, milyar dolar) Ocak 2021 – Aralık 2023

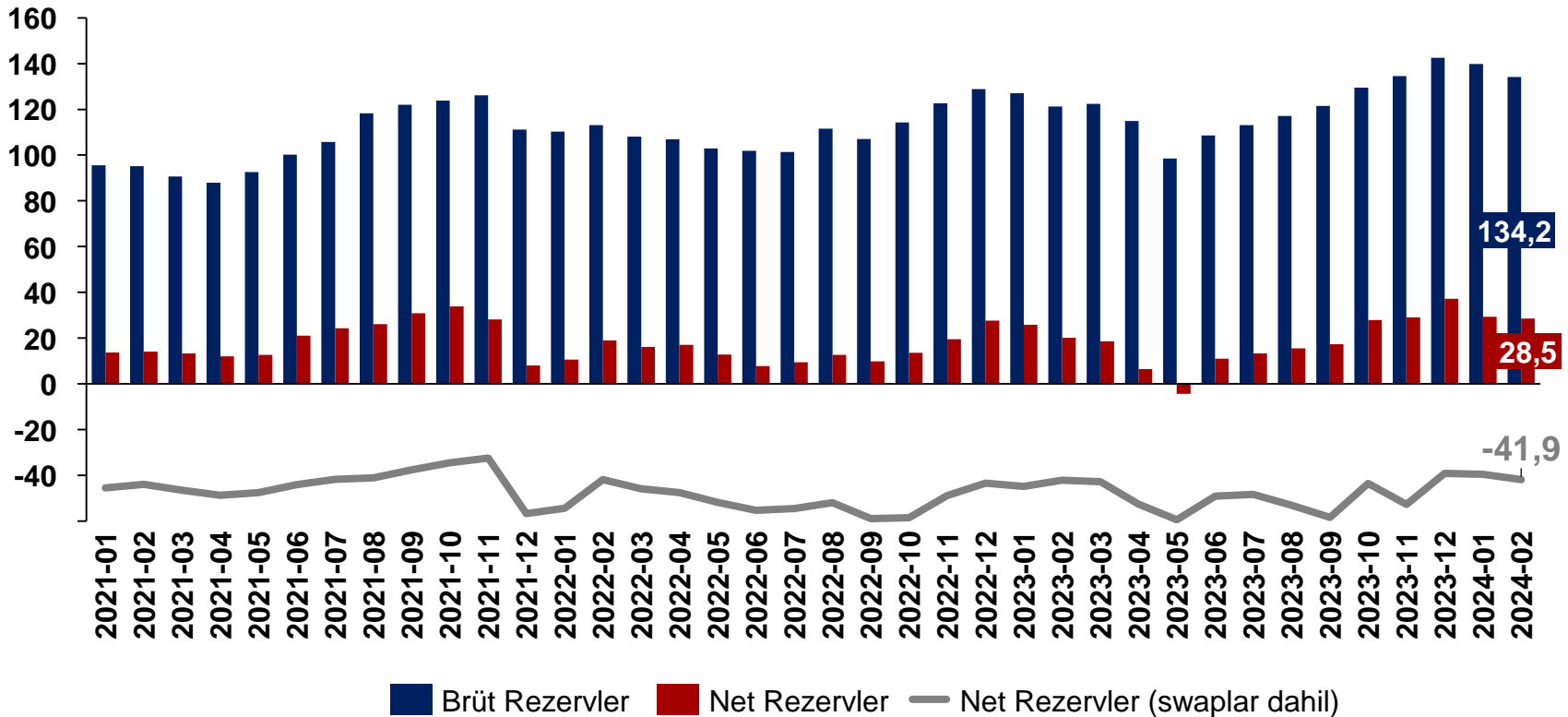
Kaynak: TCMB, TEPAV görselleştirmesi

* Diğer yatırımlar, doğrudan yatırım, portföy yatırımları ya da rezerv varlık dışında kalan tüm finansal işlemleri içermektedir. Efektif ve mevduatlar, krediler ve ticari krediler ana kalemlerdir.

Merkez Bankası rezervleri Şubat ayında da gerilemiştir.

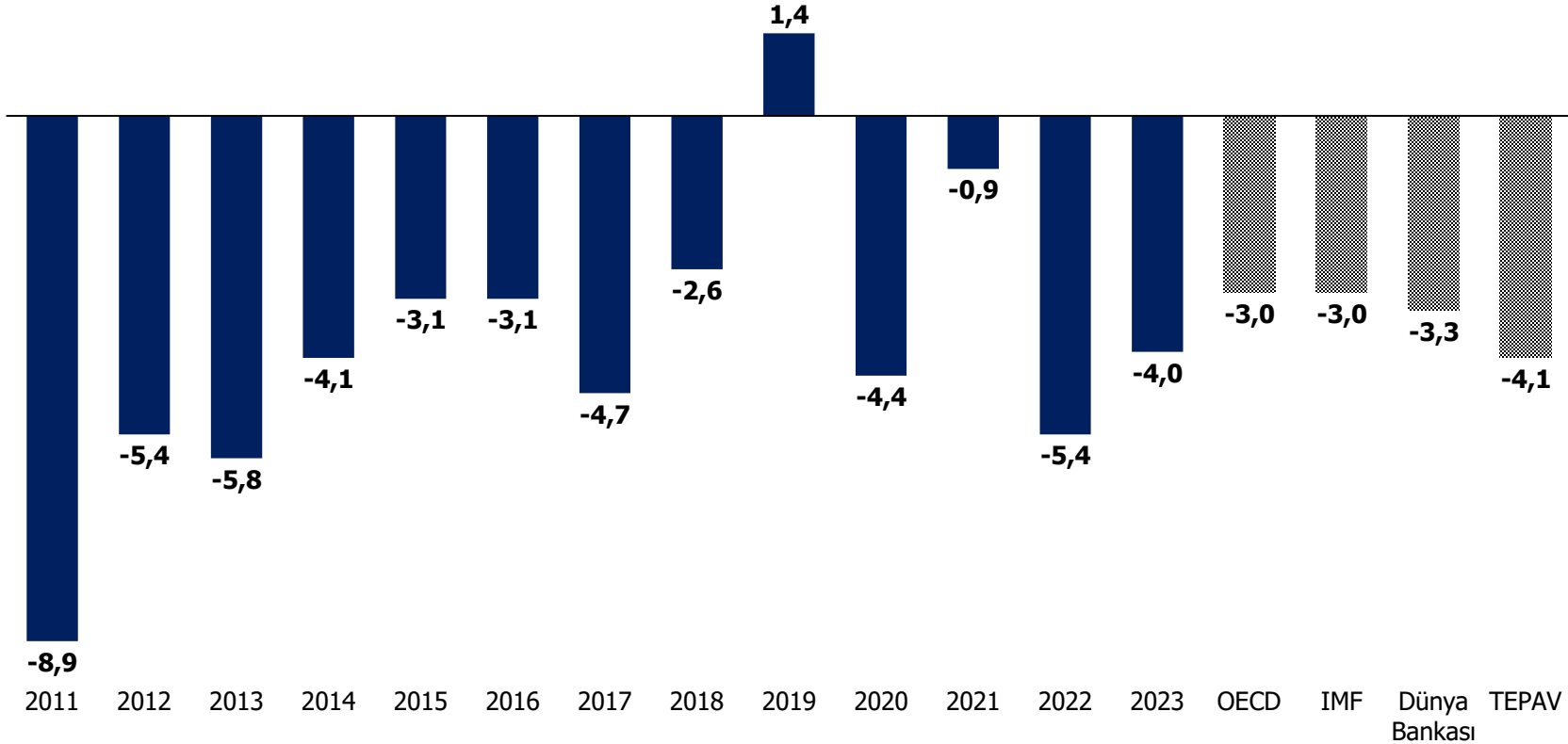
Yıl sonuna göre brüt rezervlerde 8,3 milyar dolar, net rezervlerde ise 8,7 milyar dolar düşüş kaydedilmiştir.

Merkez Bankası rezervleri (milyar dolar) Ocak 2021 – Şubat 2024*

2024 yılı cari açık /GSYİH tahminleri ise %3,0-4,1 aralığındadır.

Cari işlemler dengesi / GSYİH (%) 2011 - 2024

2024 tahminleri*

Kaynak: TÜİK, TCMB, TEPAV görselleştirmesi

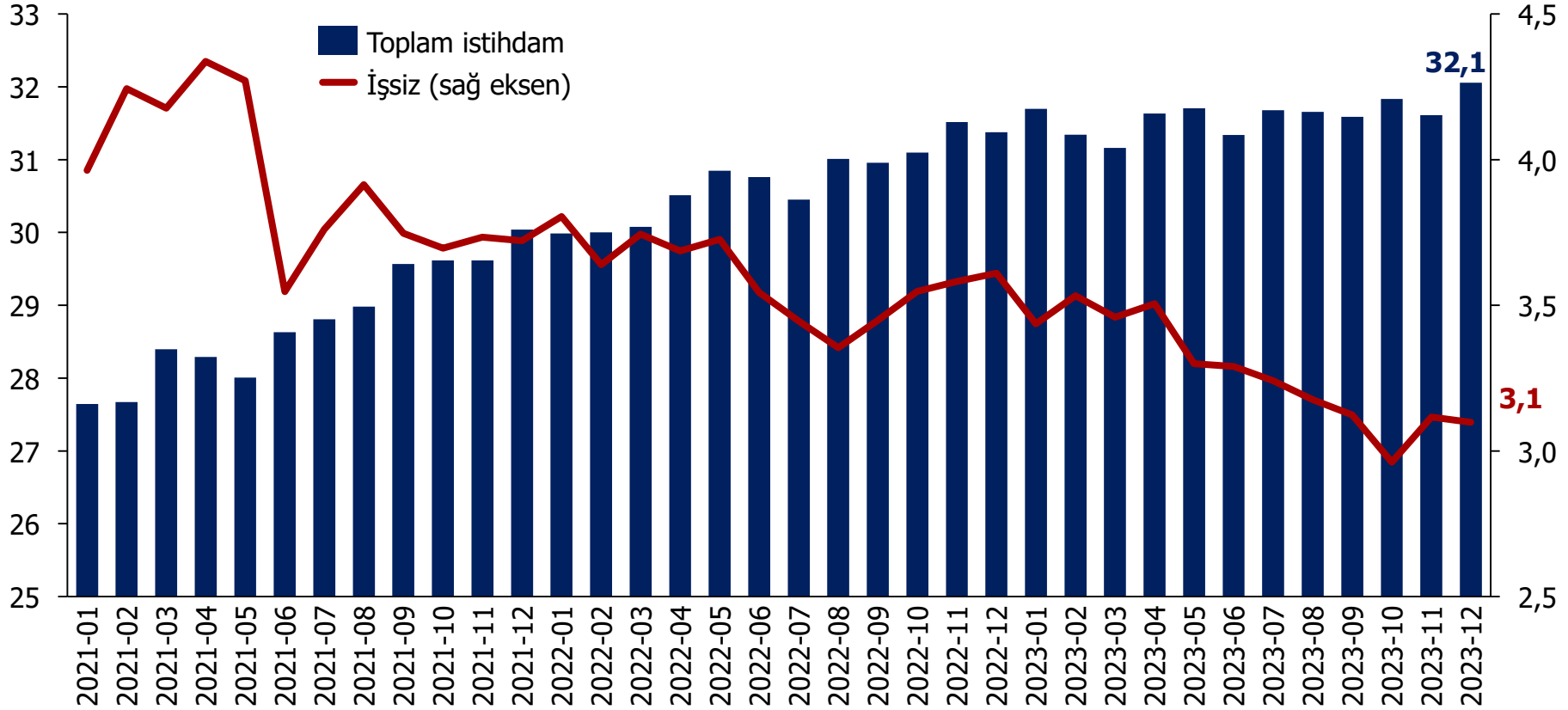
* IMF – Ekim 2023 Dünya Ekonomik Görünümü Raporu, OECD – Kasım 2023 Ekonomik Görünüm Raporu, Dünya Bankası - Sonbahar 2023 Avrupa ve Orta Asya Güncelleme Raporu ve TEPAV – Ocak 2024 Ekonomik Görünüm Raporu verileridir.

İstihdam ve İşsizlik

- Toplam istihdam ve işsiz sayıları
- İşgücüne katılım ve işsizlik oranları
- Kadın ve genç işsizlik oranları
- Geniş tanımlı işsizlik oranları
 - Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı
 - İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı
 - Atıl işgücü oranı

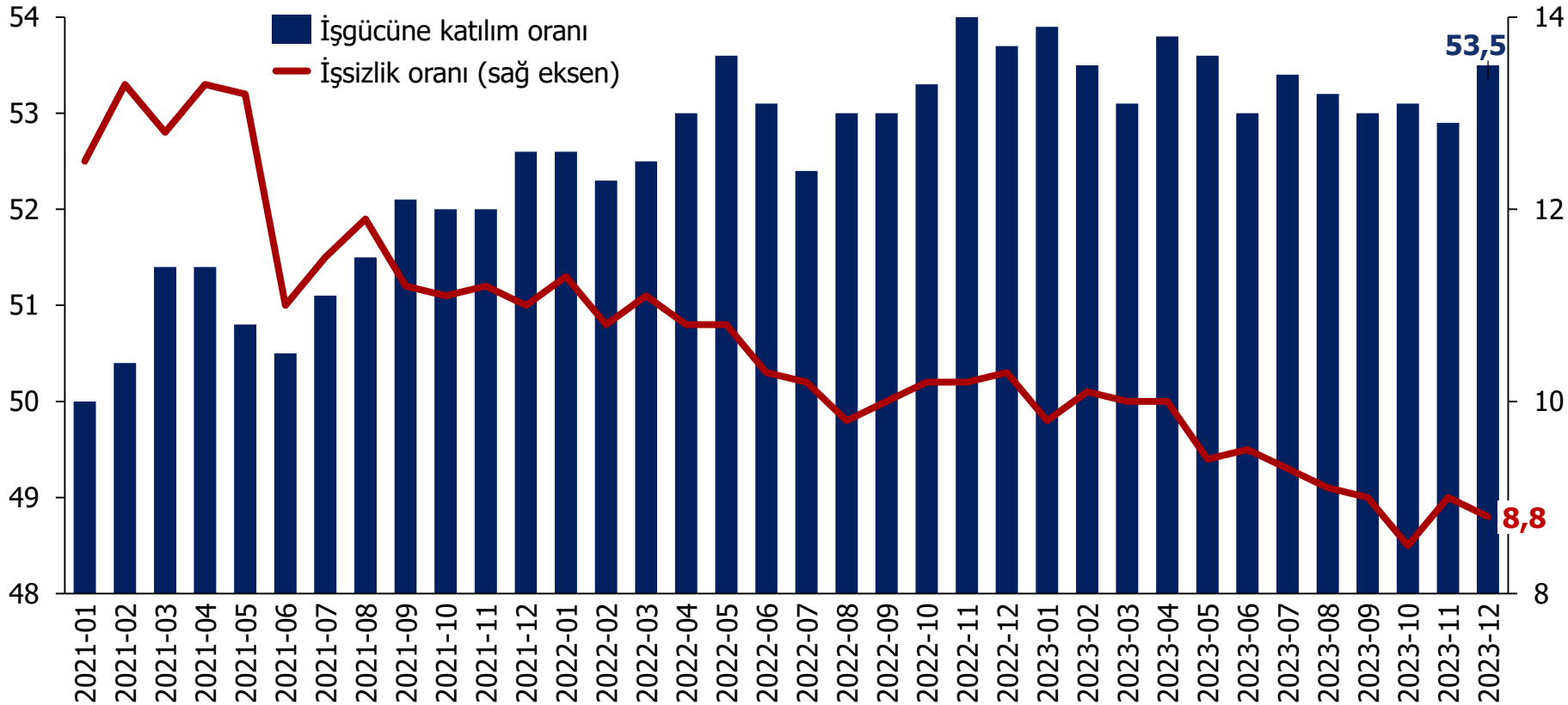
Aralık ayında istihdam artarken işsiz sayısı azalmıştır.
İstihdam bir önceki aya göre 445 bin artarken işsiz sayısı ise 18 bin azalmıştır.

Toplam istihdam ve işsiz (mevsim etkisinden arındırılmış, milyon kişi) Ocak 2021 – Aralık 2023

Aralık ayında genel işsizlik oranı 0,2 puan azalarak %8,8 olmuştur.
İşgücüne katılım oranı ise %53,5'e çıkmıştır.

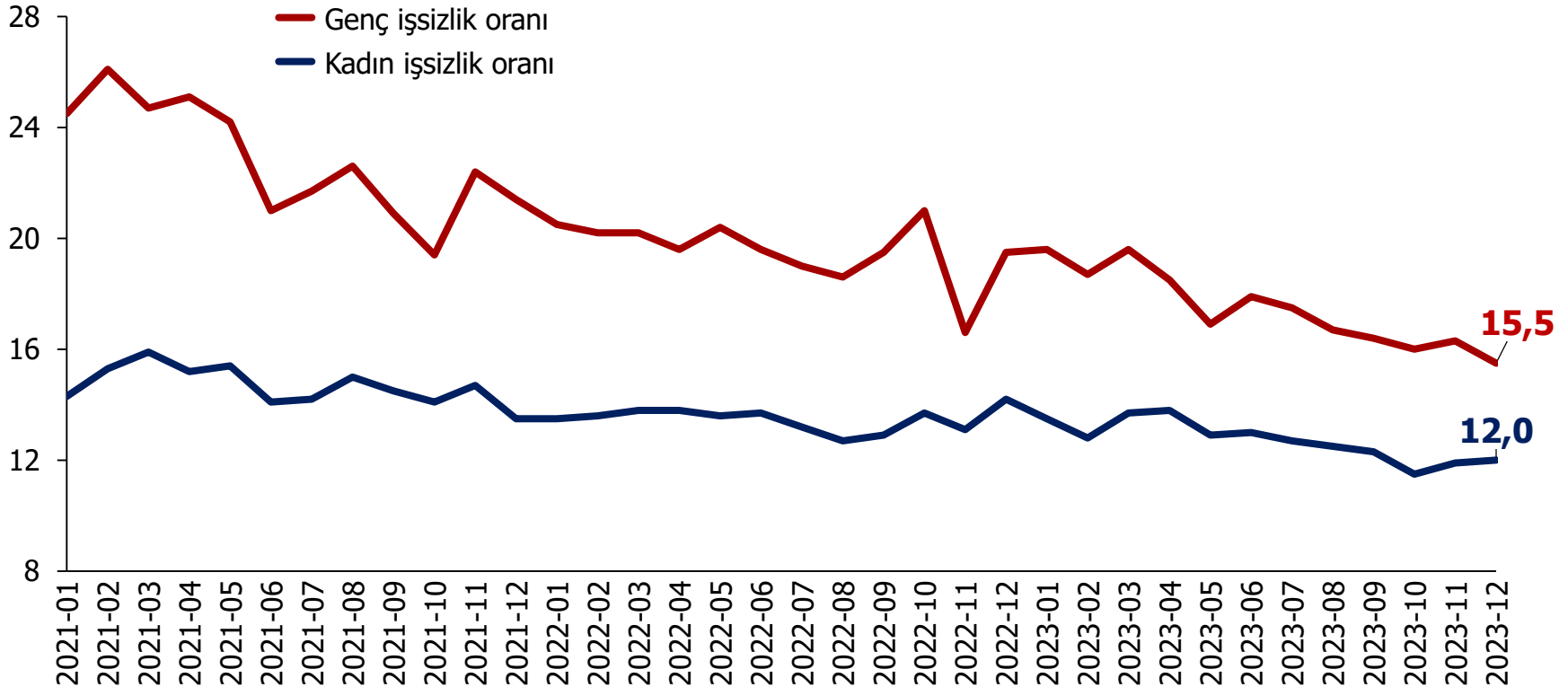
İşsizlik ve işgücüne katılım oranı (mevsim etkisinden arındırılmış, %) Ocak 2021 – Aralık 2023

İşsizlik oranları kadınlarda yükselirken gençlerde gerilemiştir.

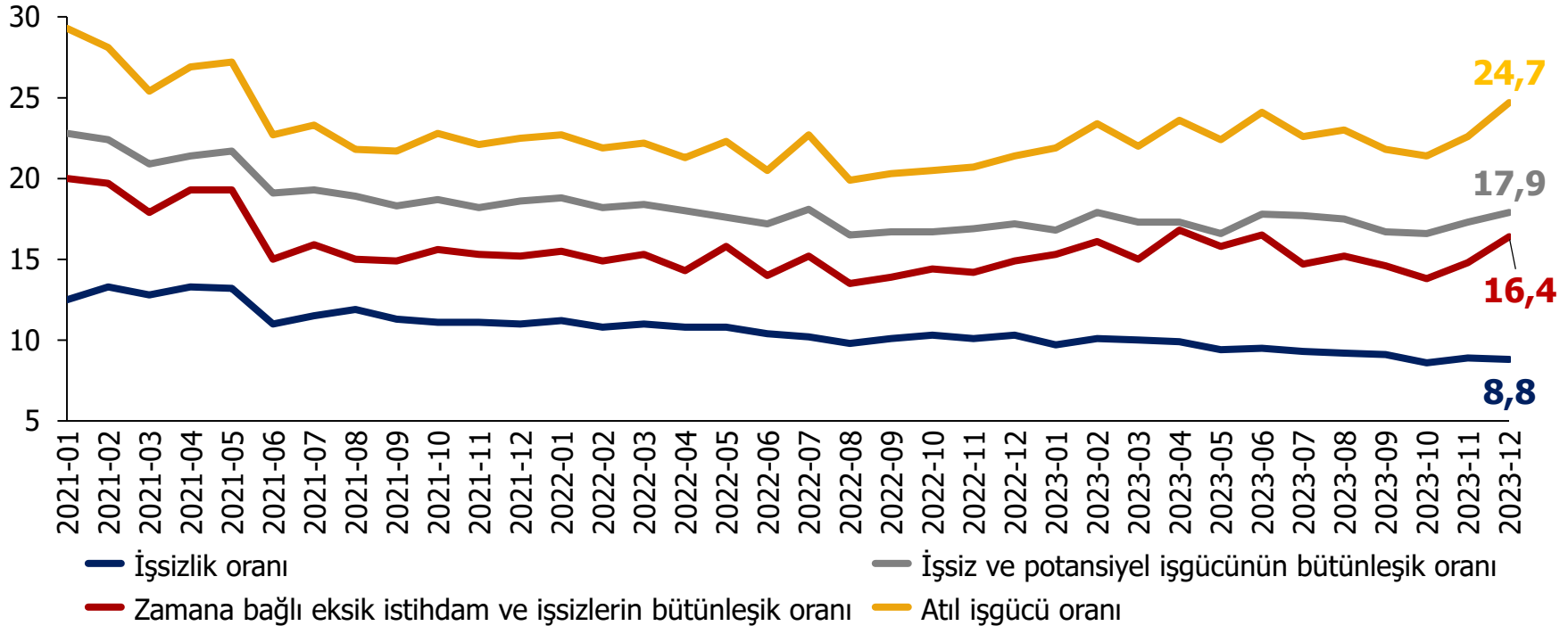
Aralık ayında işsizlik oranları kadınlarda 0,1 puan artarken gençlerde ise 0,8 puan azalmıştır.

Genç ve kadın işsizlik oranları (mevsim etkisinden arındırılmış, %) Ocak 2021 – Aralık 2023

Aralık ayında geniş tanımlı işsizlik oranları artmaya devam etmektedir.
Bir önceki aya kıyasla atıl işgücü oranı 1,9 puan artarak %24,7 düzeyinde gerçekleşmiştir.

İşgücüne ilişkin tamamlayıcı göstergeler* (mevsim etkisinden arındırılmış, %) Ocak 2021 – Aralık 2023

Kaynak: TÜİK, TEPAV görselleştirmesi

* Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde fiili olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Potansiyel işgücü: Referans haftasında ne istihdamda ne de işsiz olan çalışma çağındaki kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişilerdir.

Atıl işgücü: Zamana bağlı eksik istihdam, işsiz ve potansiyel işgücünün toplamıdır.

Kamu Maliyesi

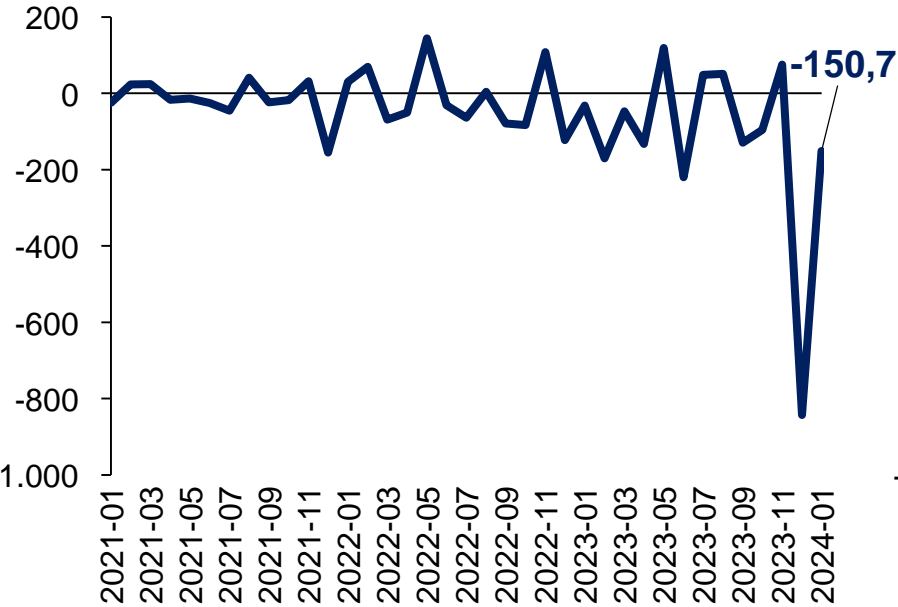
- Merkezi Yönetim bütçe dengesi
- Merkezi Yönetim faiz dışı denge
 - Program tanımlı faiz dışı denge
- Merkezi Yönetim borç stoku
 - Döviz cinsi borç stoku
 - Merkezi Yönetim borç stoku / GSYİH

Bütçe dengesi Ocak ayında 150,7 milyar TL açık vermiştir.

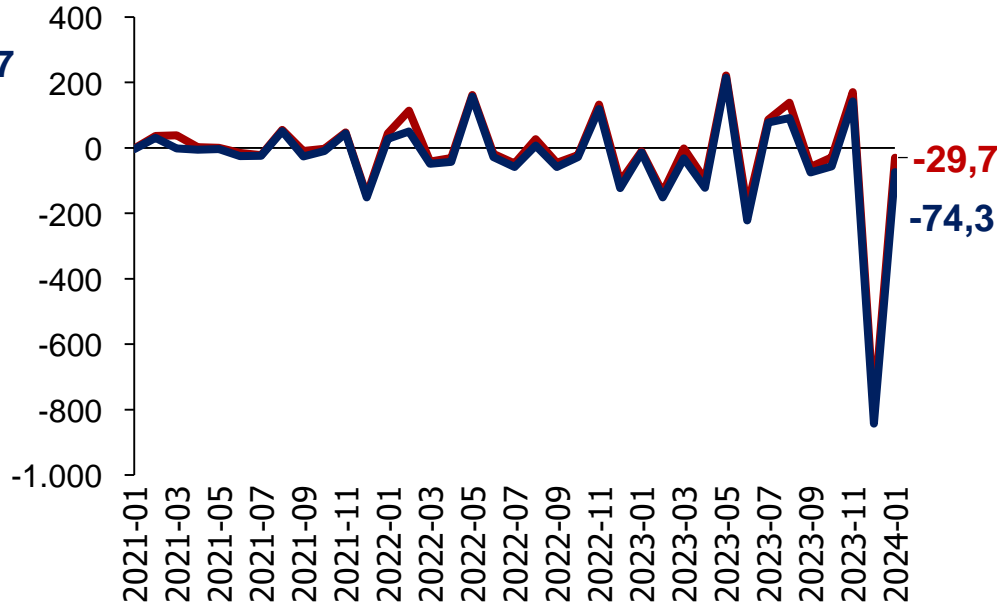
Program tanımlı faiz dışı dengede ise 74,3 milyar TL açık kaydedilmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi (milyar TL) Ocak 2021 – Ocak 2024

Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi

Merkezi Yönetim Faiz Dışı Dengesi

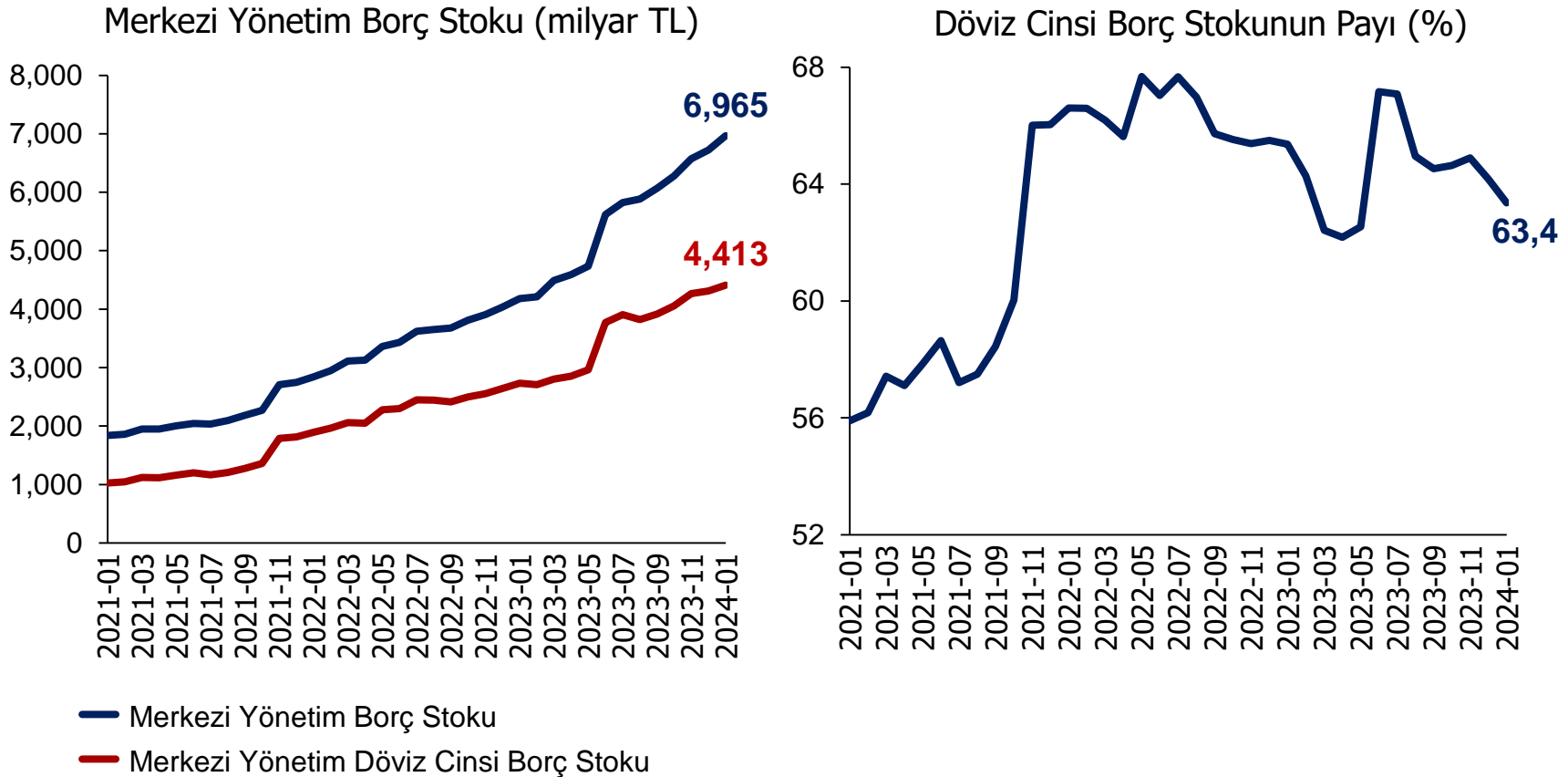

- Merkezi Yönetim Faiz Dışı Dengesi
- Merkezi Yönetim Program Tanımlı Faiz Dışı Denge

Ocak ayında Merkezi Yönetim borç stoku bir önceki yıla göre %66,6 artarak 7 trilyon TL'ye yaklaşmıştır.

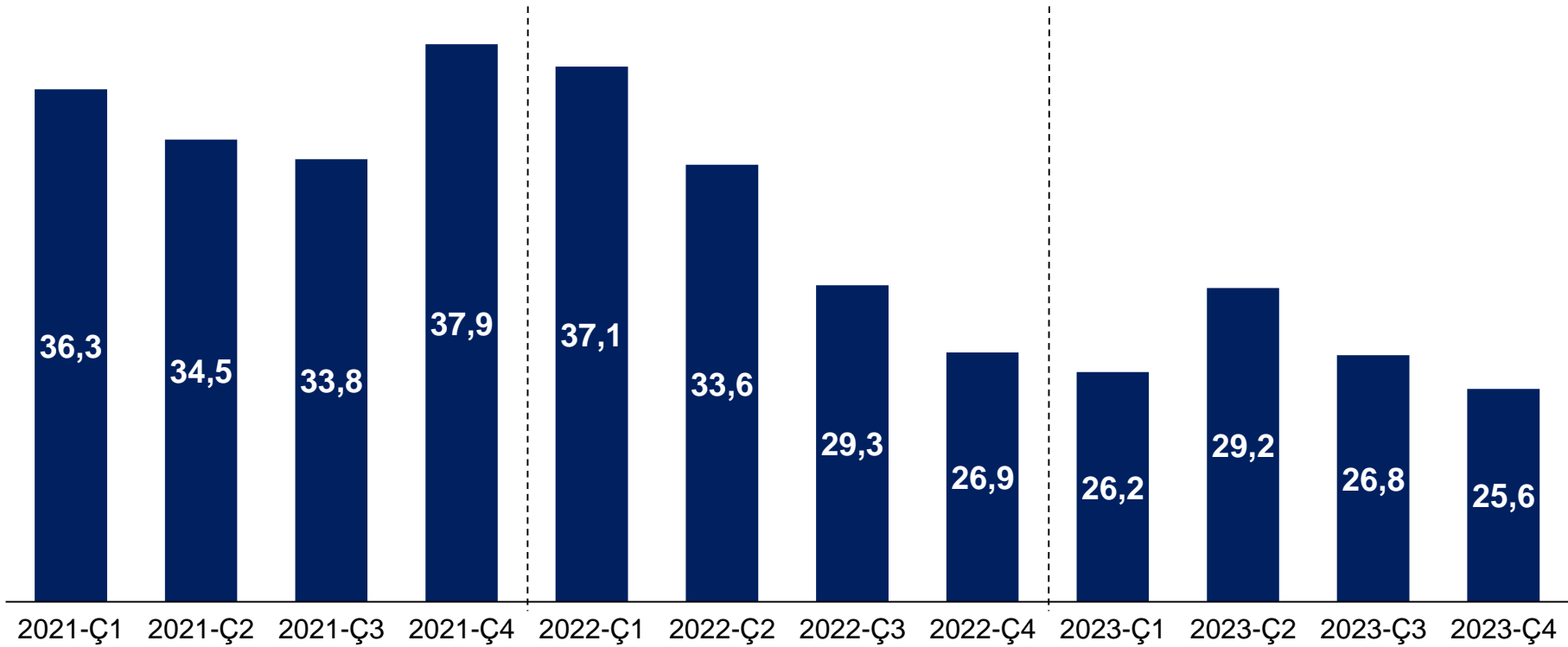
Döviz cinsi borç stokunun payındaki düşüş devam etmektedir.

Merkezi Yönetim Borç Stoku (Ocak 2021 – Ocak 2024)

2023 dördüncü çeyreği itibarıyla Merkezi Yönetim borç stoku/GSYİH oranı %25,6'ya gerilemiştir.

Merkezi Yönetim Borç Stoku / GSYİH (%) 2021 Ç1 – 2023 Ç4

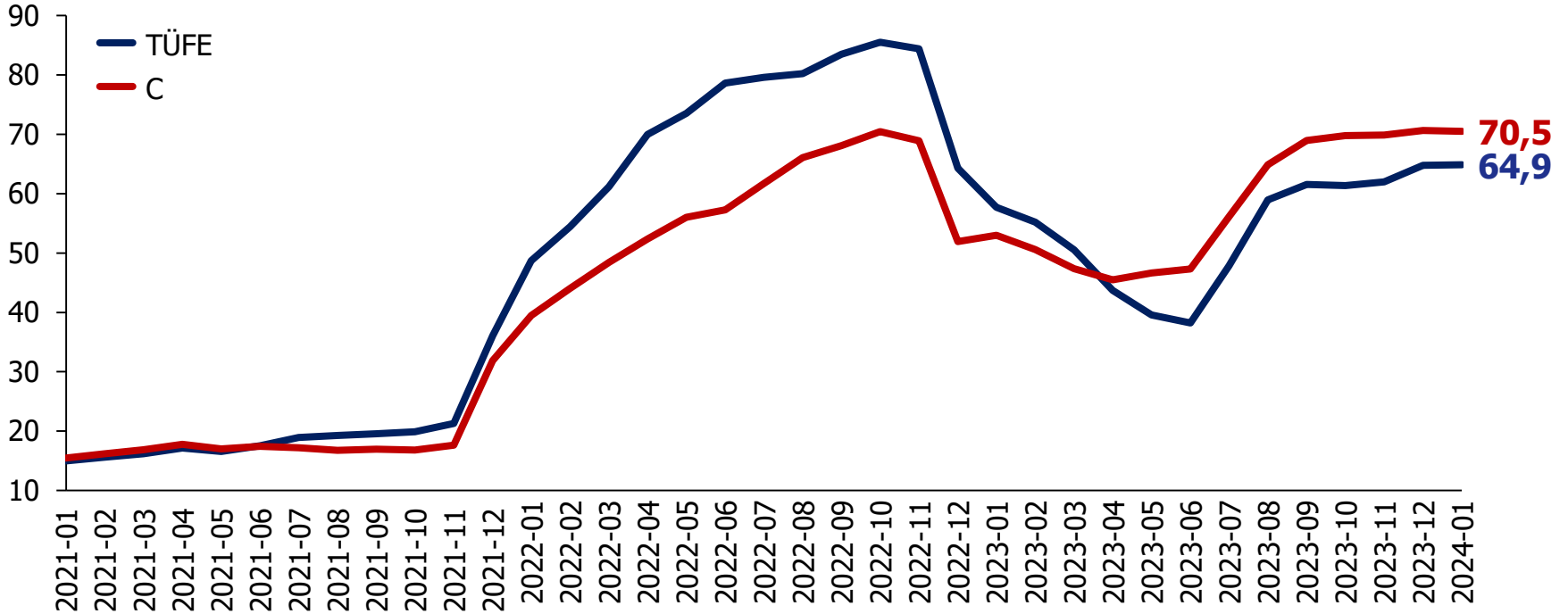
Enflasyon

- Tüketici enflasyonu
 - Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) ve özel kapsamlı gösterge - C
 - Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) ve alt kalemler
- Üretici enflasyonu
 - Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) ve enerji alt endeksi
 - Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) ve alt kalemler

Ocak ayında yıllık tüketici enflasyonu %64,9 seviyesindedir.

Temel eğilim göstergelerinden TÜFE-C endeksinin yıllık değişimi ise %70,5'tir.

TÜFE ve özel kapsamlı enflasyon göstergesi - C* (yıllık değişim, %) Ocak 2021 – Ocak 2024

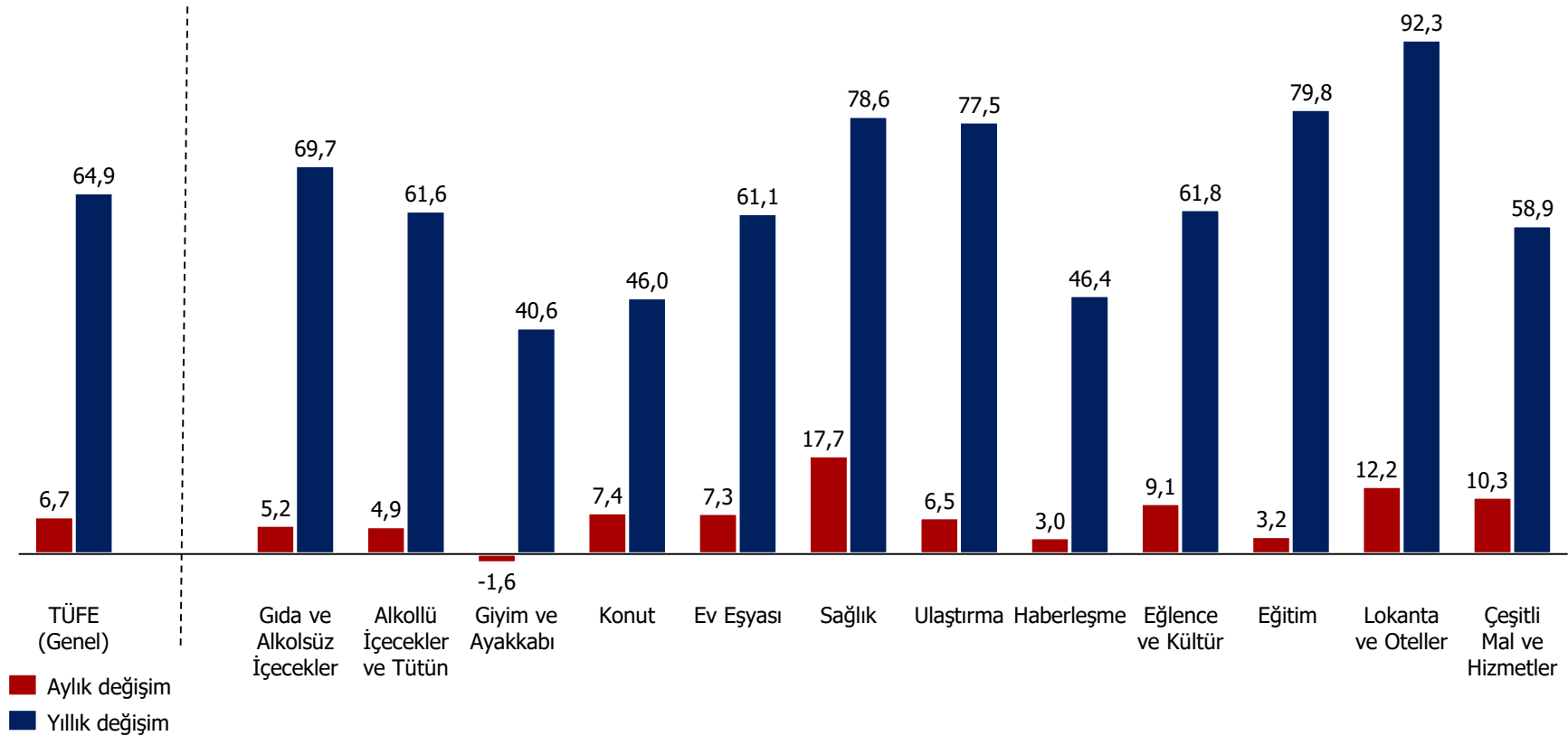
Kaynak: TÜİK, TEPAV görselleştirmesi

* Enflasyonun temel eğilimini göstermek amacıyla hesaplanan özel kapsamlı göstergelerden TÜFE-C, enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE'yi göstermektedir.

Ocak ayında aylık tüketici enflasyon oranı %6,7'dir.

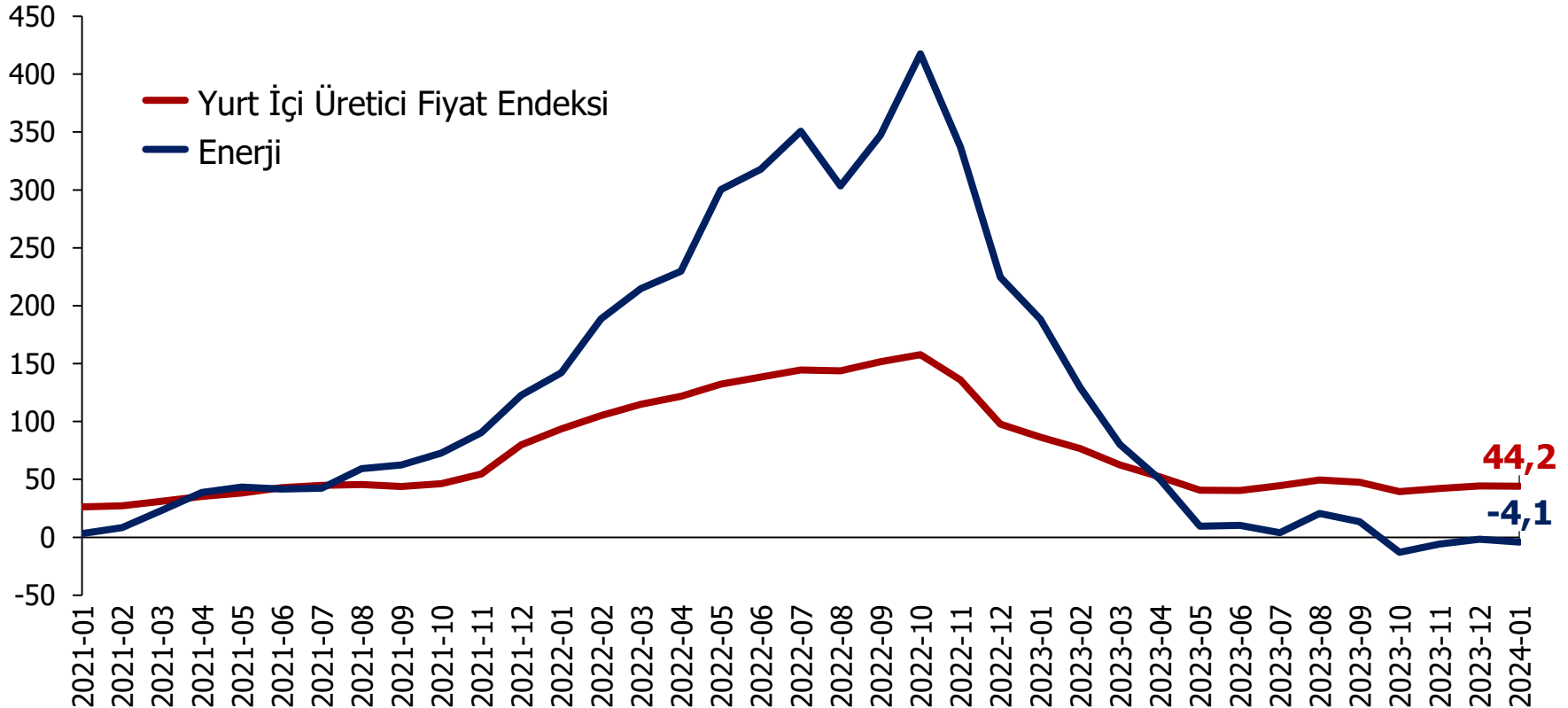
En yüksek aylık artışlar %17,7 ile sağlık ve %12,2 ile lokanta - oteller gruplarında gerçekleşmiştir.

TÜFE ve alt kalemler (%) Ocak 2024

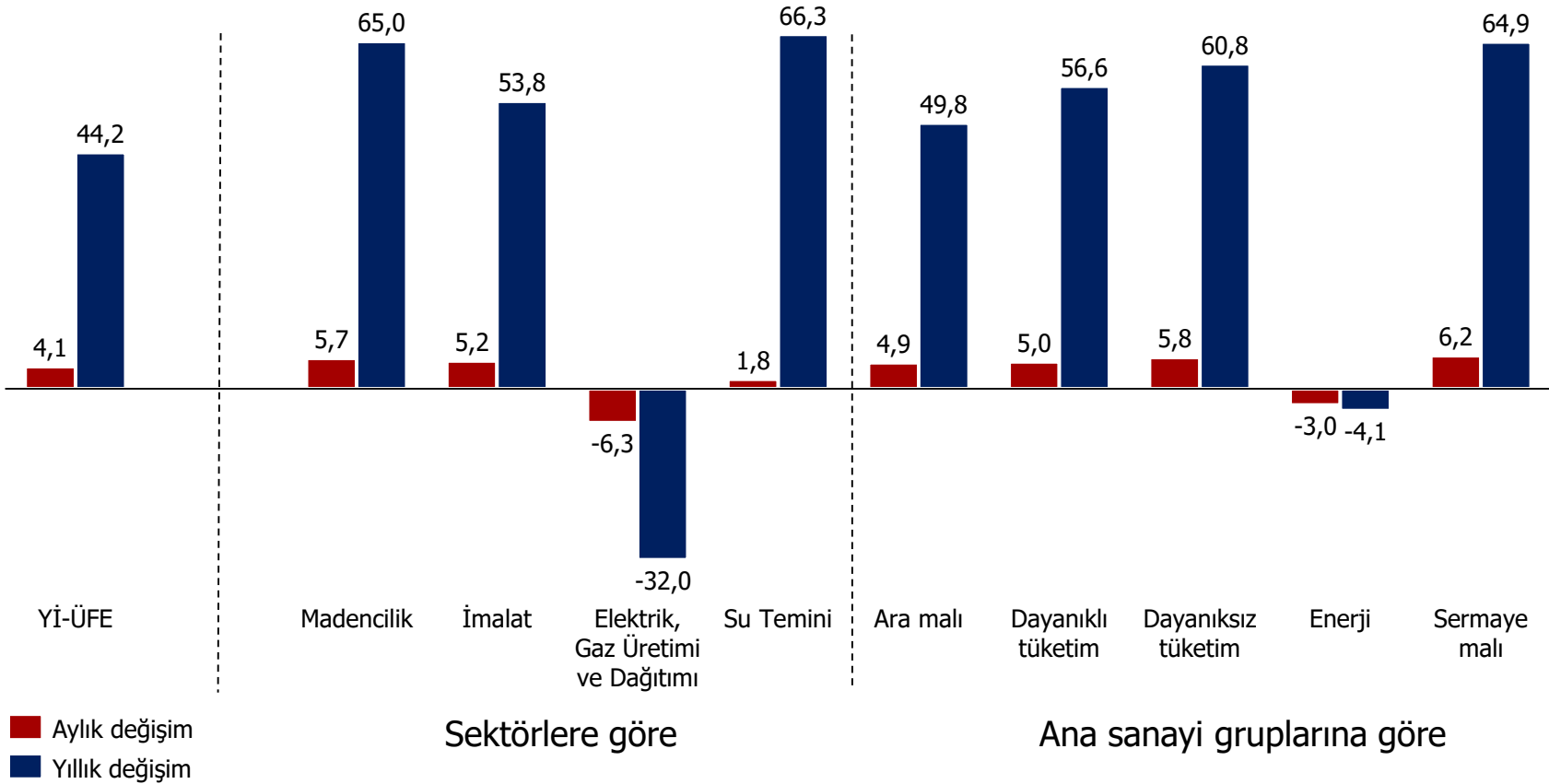
Ocak ayında yurt içi üretici enflasyon oranı %44,2'dir.
Enerji maliyetleri ise yıllık olarak %4,1 azalmıştır.

Yİ-ÜFE ve imalat (yıllık değişim, %) Ocak 2021 – Ocak 2024

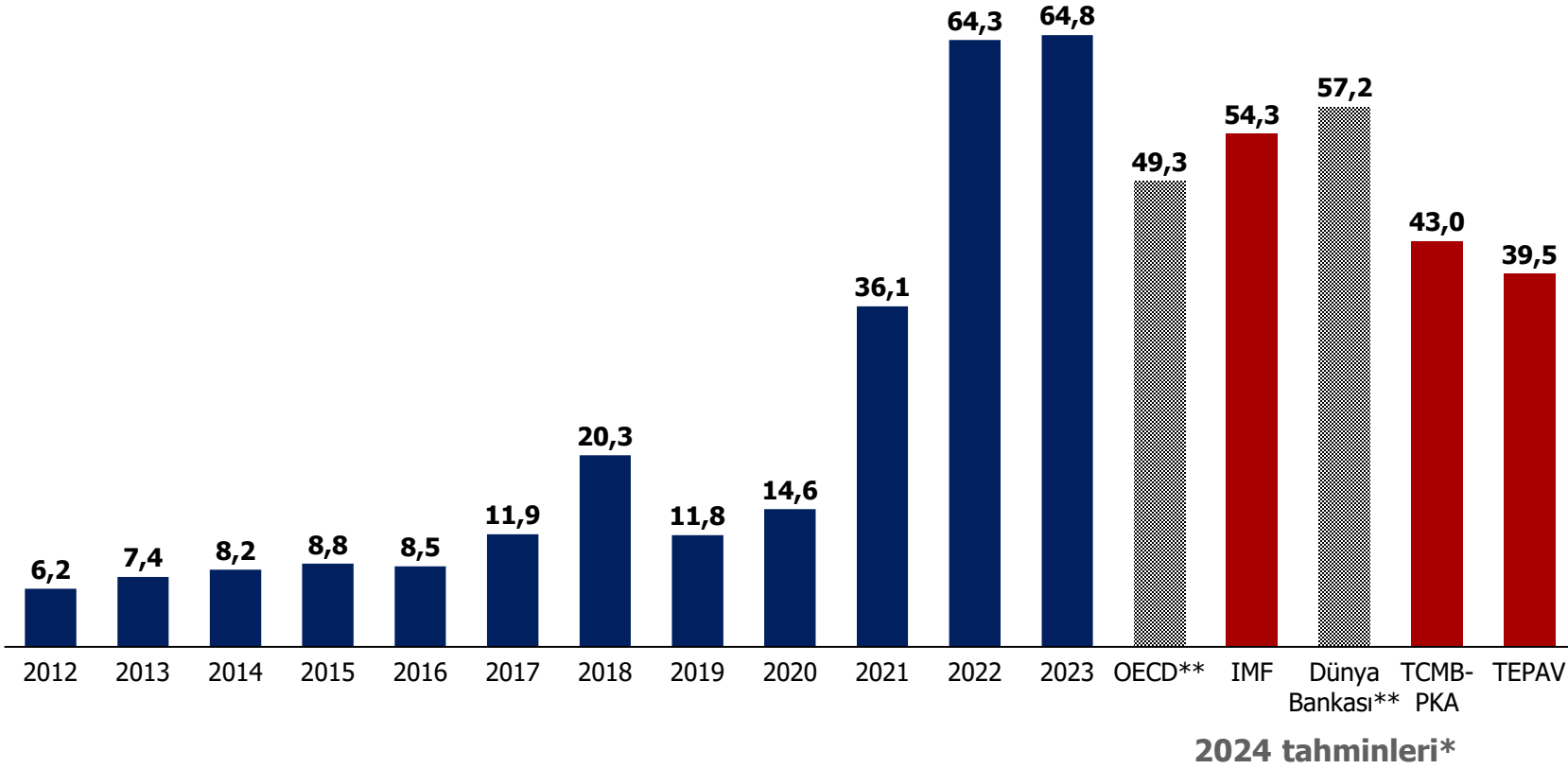
Ocak ayında aylık üretici enflasyon oranı %4,1'dir.
Madencilikte %5,7 oranında aylık fiyat artışı gerçekleşmiştir.

Yİ-ÜFE ve alt kalemler (%) Ocak 2024

2024 yıl sonu tüketici enflasyonu tahminleri %39,5-54,3 aralığındadır.

Enflasyon (TÜFE, %) 2011 - 2024

Kaynak: TÜİK, TEPAV görselleştirmesi

* IMF – Ocak 2024 Dünya Ekonomik Görünümü Raporu, OECD - Şubat 2024 Ekonomik Görünüm Raporu, Dünya Bankası - Sonbahar 2023 Avrupa ve Orta Asya Güncelleme Raporu, TCMB Şubat 2024 Piyasa Katılımcıları Anketi (PKA) ve TEPAV – Ocak 2024 Ekonomik Görünüm Raporu verileridir.

** Yıl ortalaması tahminleridir.

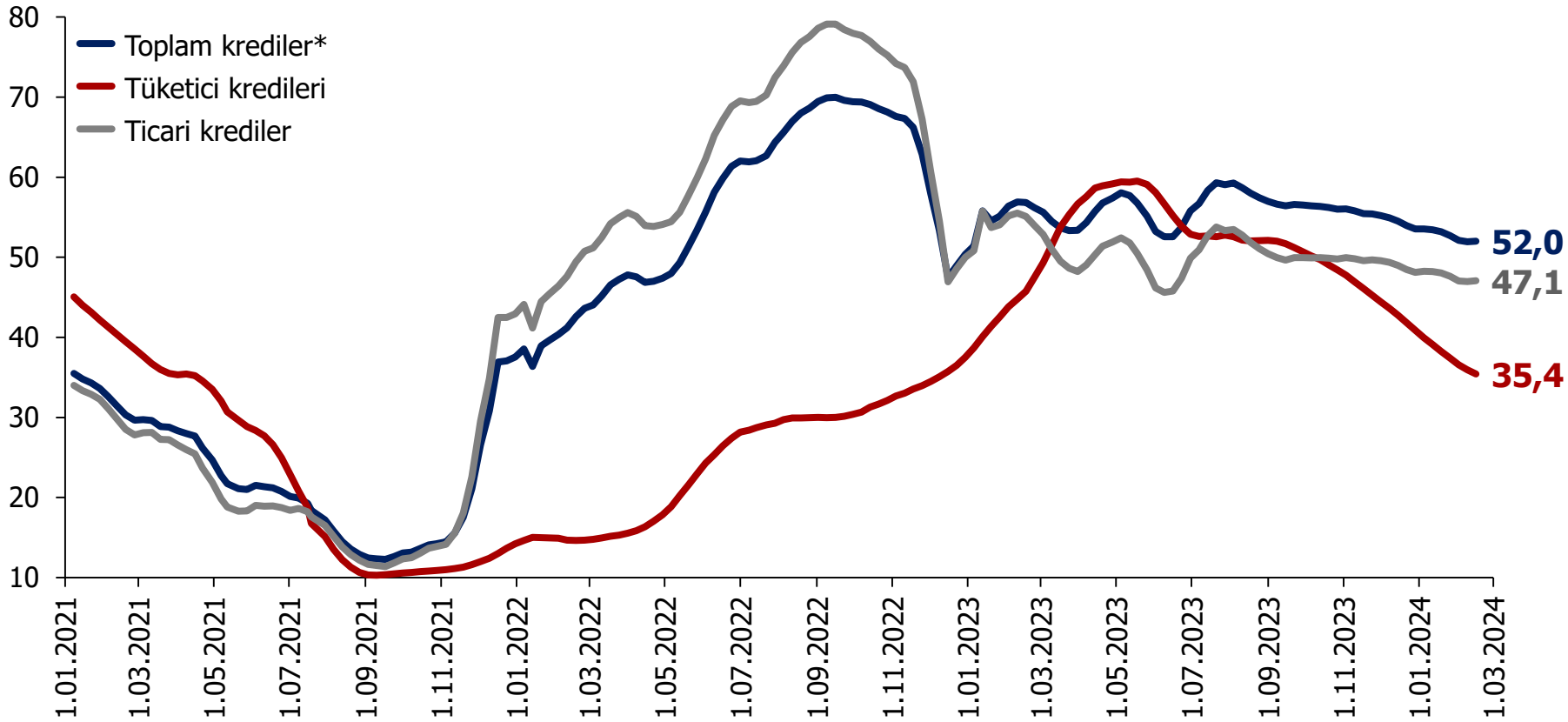
Kredi ve Mevduat

- Kredi gelişmeleri
 - Kredi büyüme hızları
 - Tüketici kredi büyümesi
- Tahsili gecikmiş alacaklar ve karşılıksız senetler
 - Takipteki alacaklar
 - Karşılıksız çek oranı
- Mevduat gelişmeleri
 - Toplam mevduat
 - TL ve YP mevduat
- Faiz oranları
 - Ticari kredi ve mevduat faizi
 - Tüketici kredi faizleri

Kredi kullanımlarında artışlar tüketici kredileri başta olmak üzere hız kesmektedir.

Ticari kredilerin yıllık artış oranı %47,1, tüketici kredilerinin yıllık artış oranı %35,4'tür.

Kredi büyümesi (4 haftalık hareketli ortalama, yıllık değişim, %) 8 Ocak 2021 – 16 Şubat 2024

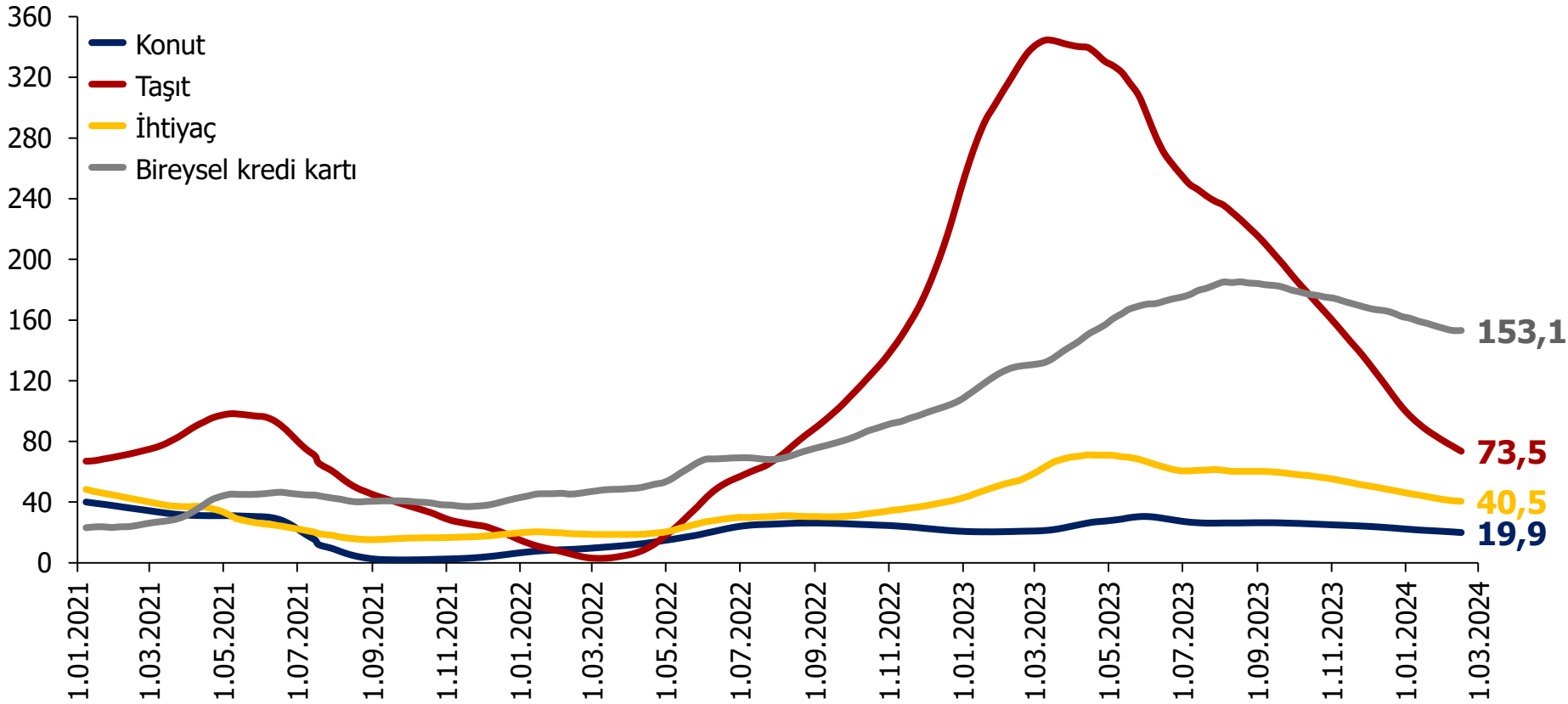
Kaynak: BDDK, TEPAV hesaplamaları

* Tüketici, bireysel kredi kartları, ticari ve diğer kredileri kapsamaktadır.

Taşıt kredilerinde artışlar %73,5 seviyesine gerilemiştir.

İhtiyaç kredilerinde yıllık artış oranı %40,5, konut kredilerinde ise %19,9 olmuştur.

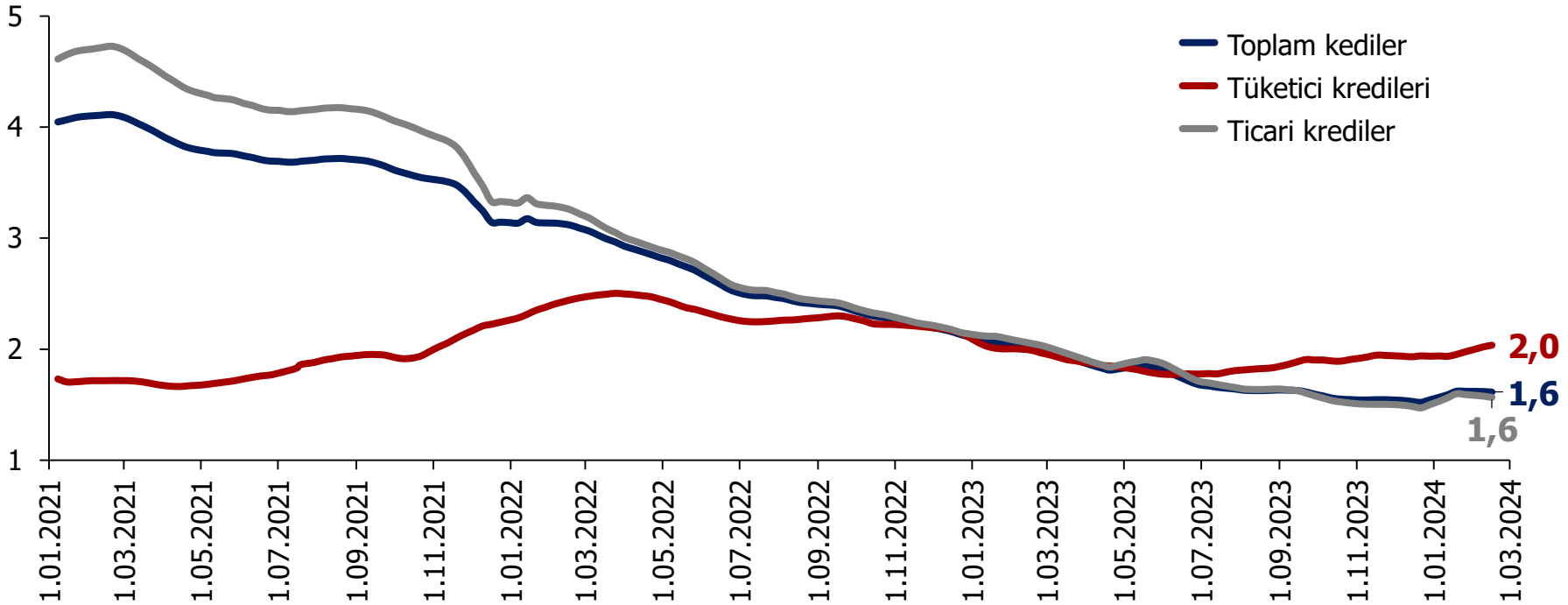
Tüketici kredi büyümesi (4 haftalık hareketli ortalama, yıllık % değişim) 8 Ocak 2021 – 16 Şubat 2024

Takipteki alacaklar oranı tüketici kredilerinde daha yüksektir.

Şubat ayı itibarıyla takipteki alacaklar oranı ticari kredilerinde %1,6, tüketici kredilerinde %2'dir.

Takipteki kredi oranları* (4 haftalık hareketli ortalama, %) 8 Ocak 2021 – 16 Şubat 2024

Kaynak: BDDK, TEPAV hesaplamaları

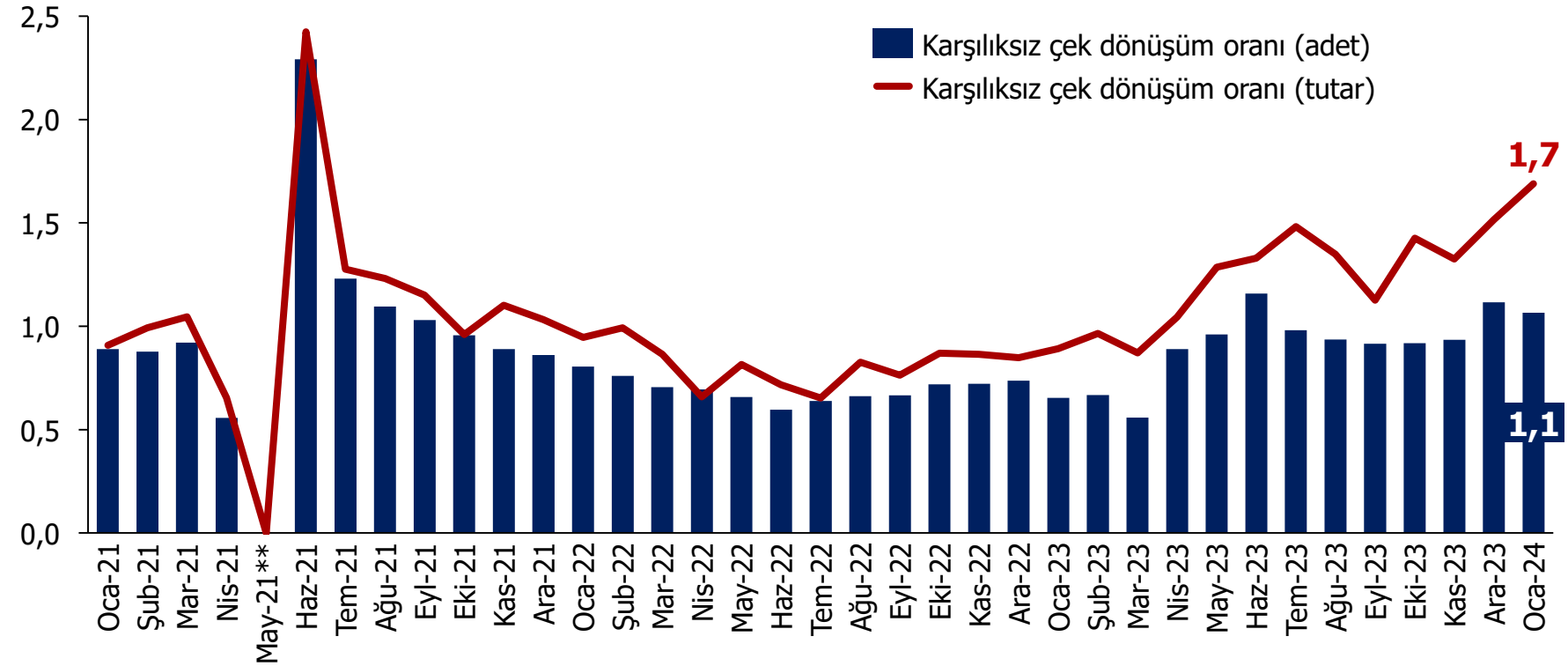
*Takipteki kredi oranı, takipteki alacakların toplam nakdi krediler içerisindeki payını göstermektedir.

**BDDK, salgınının ardından işletmelerin yaşayacakları nakit akışı sorununun finansal bir probleme dönüşmemesi için Mart 2020'de aldığı kararla, 31 Aralık'a kadar 2. grup krediye (yakın izlemedeki krediler-sorunlu krediler) geçiş süresini 30 günden 90 güne, 3. grup krediye (takipteki krediler) geçiş süresi de 90 günden 180 güne çıkarmıştır. İlgili uygulama bazı istisnalar tanınarak 30 Eylül 2021'e kadar uzatılmıştır.

Karşılıksız çeklerin dönüşüm oranı artış eğilimindedir.

Karşılıksız çeklerde dönüşüm oranları tutar olarak %1,7, adet olarak %1,1 seviyesindedir.

Karşılıksız çek dönüşüm oranı* (%) Ocak 2021 – Ocak 2024

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

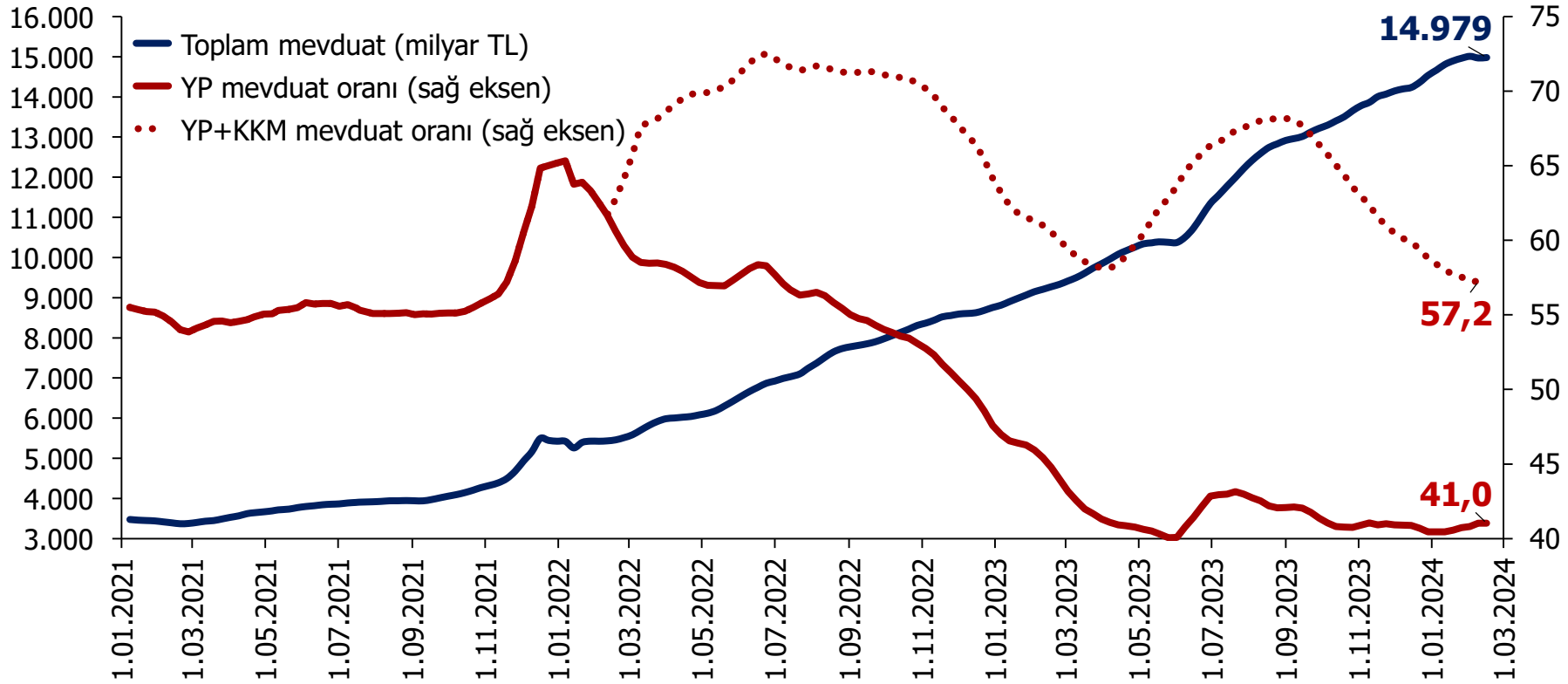
*Karşılıksız çek dönüşüm oranları, takas odalarına ibraz edilen ve karşılıksız kalan çek adet ve tutarının toplam takasa ibraz edilen çek adet ve tutarı içindeki oranıdır.

** Mayıs ayında karşılıksız çek işlemlerine ilişkin düzenleme nedeniyle veri açıklanmamıştır.

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/04/20210430M1-1.htm>

Şubat ayı itibarıyla toplam mevduatlar 15 trilyon TL'ye yaklaşmıştır. Kur Korunmalı Mevduatlar (KKM) dahil edildiğinde mevduat dolarizasyon oranı gerilemektedir. Son altı ayda 11 puan düşmüştür.

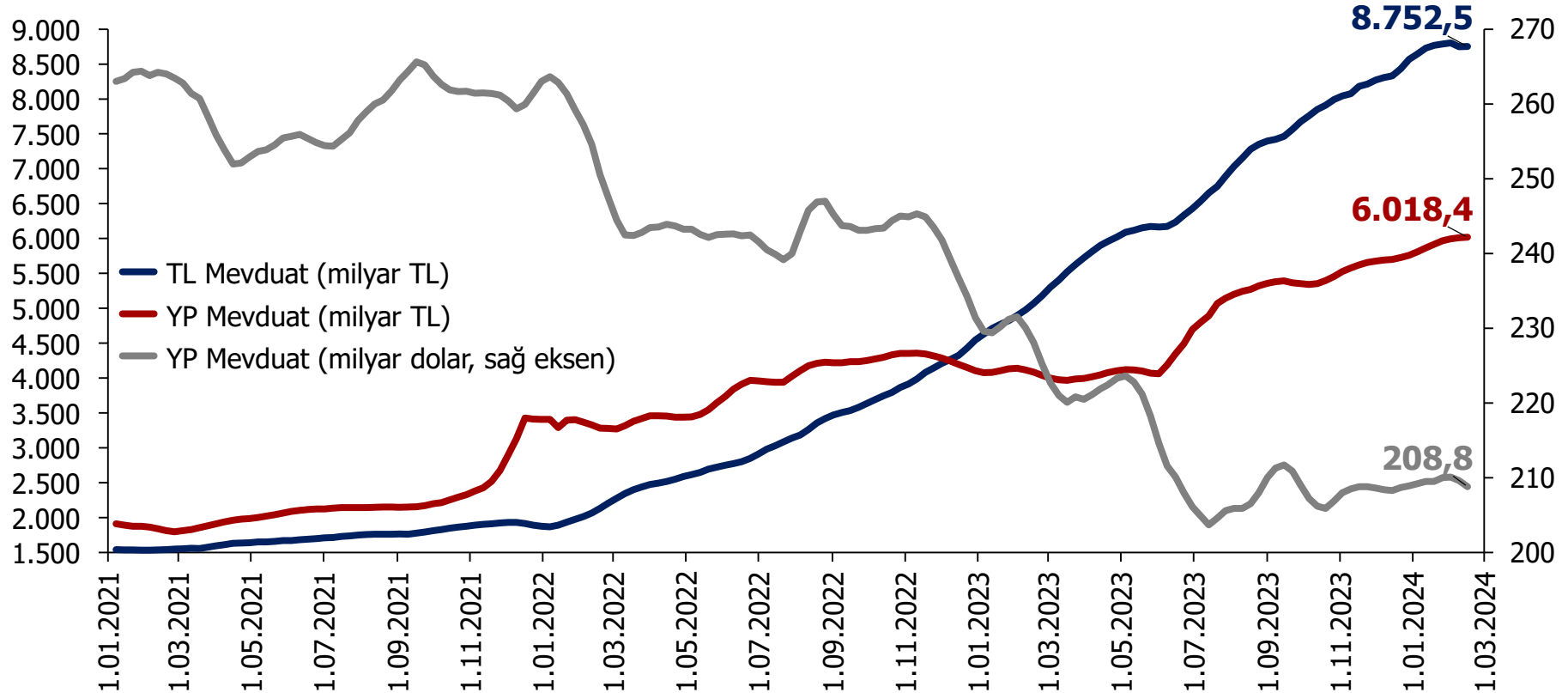
Toplam mevduat tutarı ve döviz endeksli mevduatların oranı (4 haftalık hareketli ortalama, %) 8 Ocak 2021 – 16 Şubat 2024

Yabancı para mevduatlar azalmaktadır.

Yabancı mevduatlar son dört haftada 725 milyon dolar azalırken, TL karşılığı ise %1,8 artmıştır.

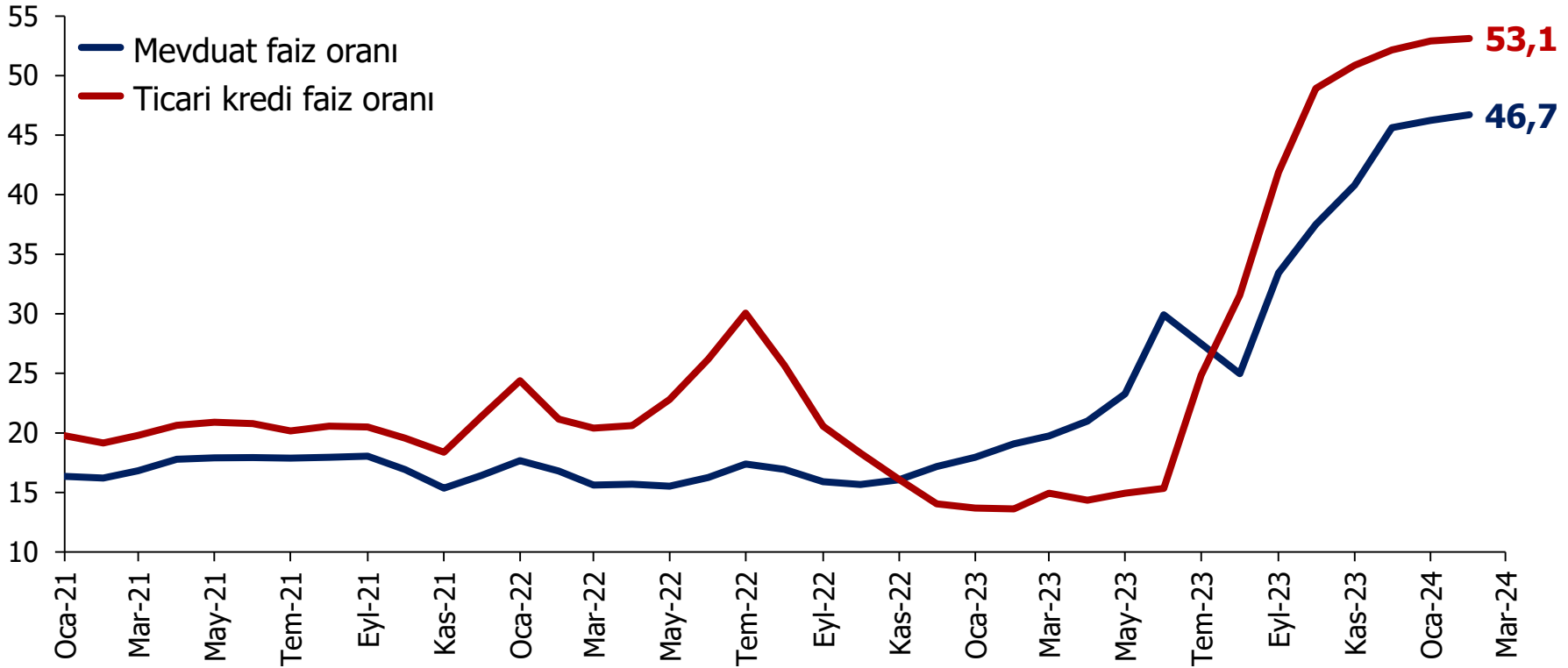
TL ve YP mevduat (4 haftalık hareketli ortalama) 8 Ocak 2021 – 16 Şubat 2024

Ticari kredi ve mevduat faizleri yükselmektedir.

Şubat ayı itibarıyla ticari kredi faizleri %53,1, mevduat faizleri ise %46,7 düzeyindedir.

Ticari kredi* ve mevduat faizi (TL üzerinden açılan, akım veri, %) Ocak 2021 – Şubat 2024**

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

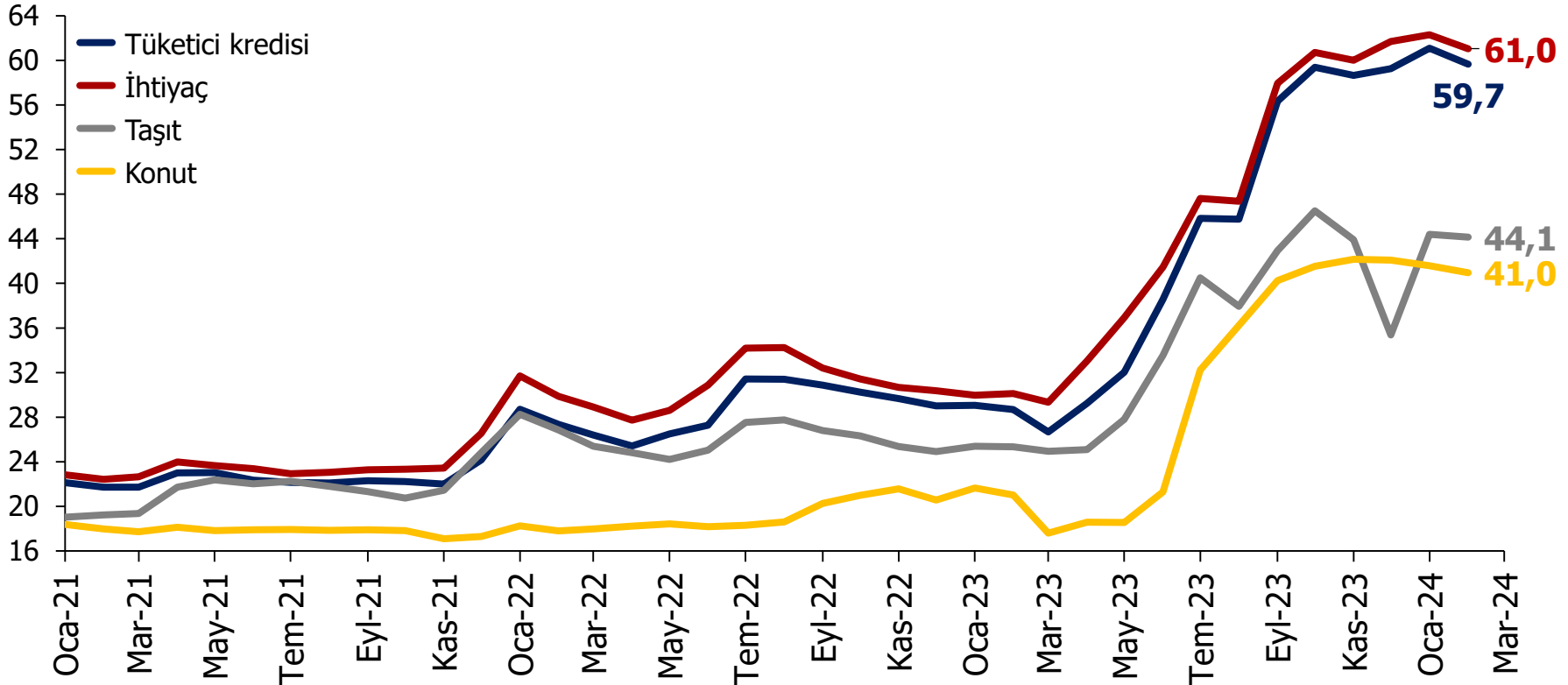
*Tüzel kişi Kredili Mevduat Hesabı ve kurumsal kredi kartları hariçtir.

** 16 Şubat 2024 tarihi itibarıdır.

Tüketici kredilerinde faiz oranı yüksek seyrini korumaktadır.

Şubat ayı itibarıyla kredi faiz oranları ihtiyaç kredilerinde %61, taşıt kredilerinde %44,1, konut kredilerinde ise %41'dir.

Tüketici kredi faizleri (TL üzerinden açılan, akım veri, %) Ocak 2021 – Şubat 2024*

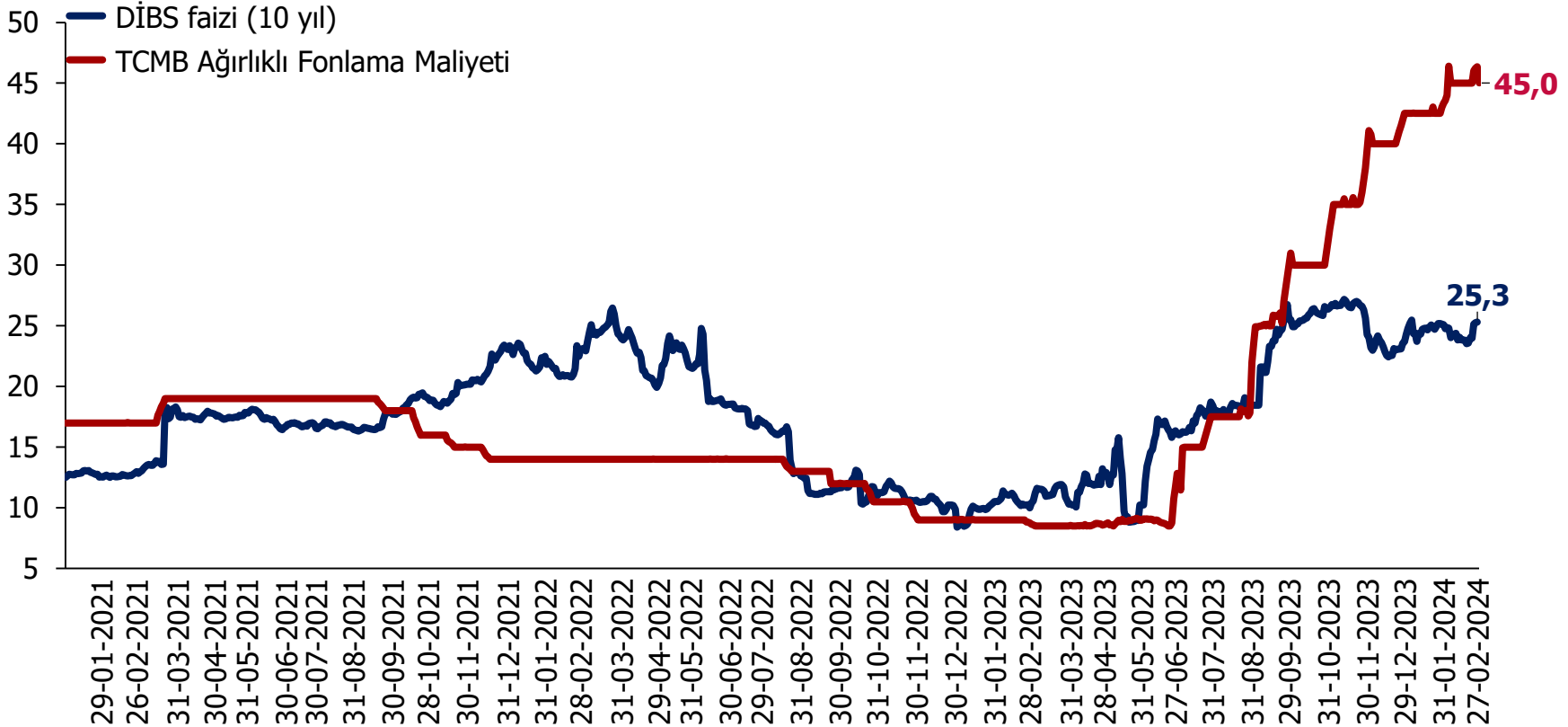
Finansal Piyasa Göstergeleri

- TCMB ortalama fonlama faizi
- Tahvil faizleri
- ABD tahvil faizi
- Türkiye risk primi (CDS)
- Döviz kurları

Para Politikası Kurulu politika faiz oranını Şubat ayında %45 seviyesinde sabit tutmuştur.

Şubat ayı itibarıyla TCMB ağırlıklı fonlama maliyeti %45, devlet iç borçlanma faizleri %25,3 düzeyindedir.

TCMB ortalama fonlama faizi ve Devlet iç borçlanma faizleri (günlük, %) 1 Ocak 2021 – 27 Şubat 2024

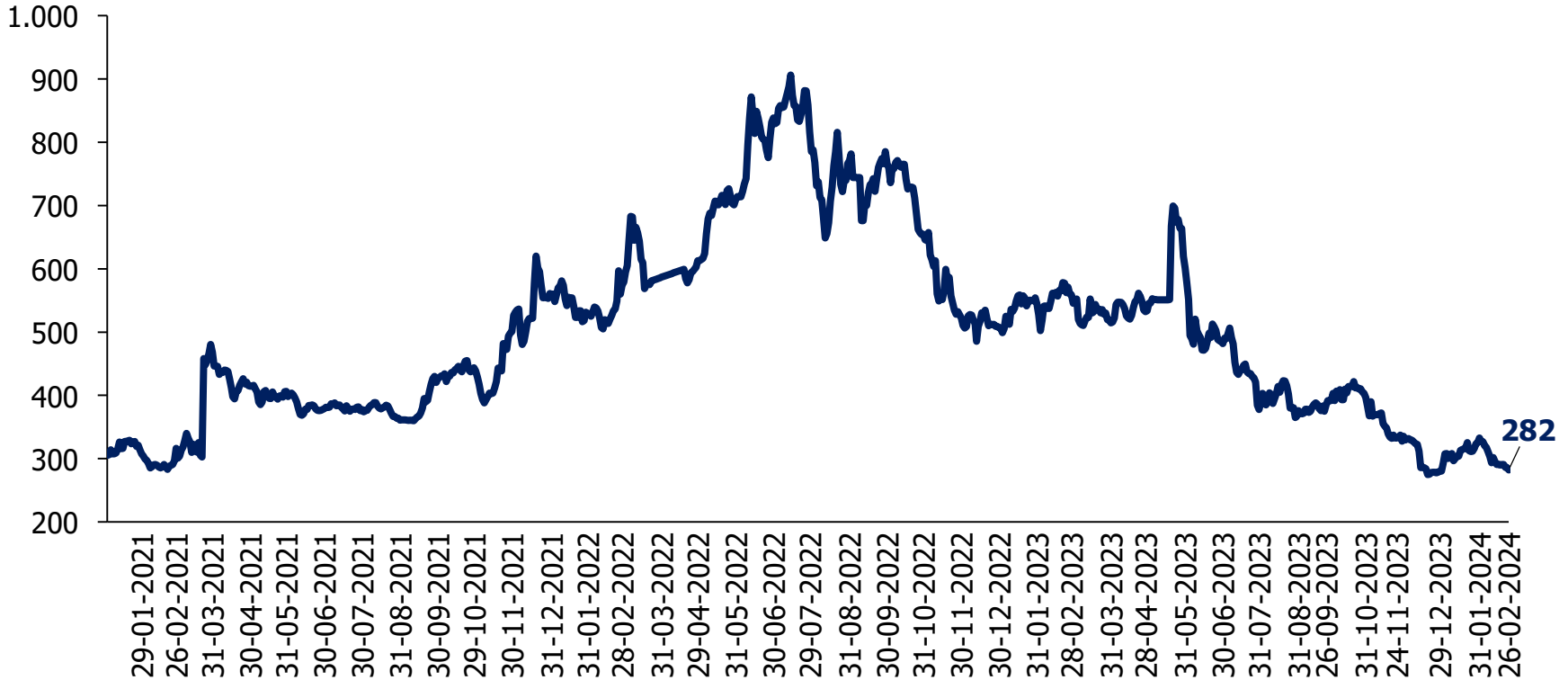
ABD Merkez Bankası (Fed) politika faizi 23 yılın en yüksek seviyesindedir.
ABD 10 yıllık devlet iç borçlanma faizi Şubat ayı itibarıyla %4,3'tür.

Devlet iç borçlanma faizleri – ABD 10 yıl (günlük, %) 1 Ocak 2021 – 27 Şubat 2024

Türkiye'nin risklilik göstergesi yeni yılın ikinci ayında da düşüş eğilimindedir.
Temmuz 2022'de 906 seviyelerini gören Kredi Temerrüt Takas (CDS) oranı 2023 Aralık ayında 278'e kadar gerilemiş, Şubat ayında 282'ye yükselmiştir.

Kredi Temerrüt Takası – CDS* (günlük) 1 Ocak 2021 – 26 Şubat 2024

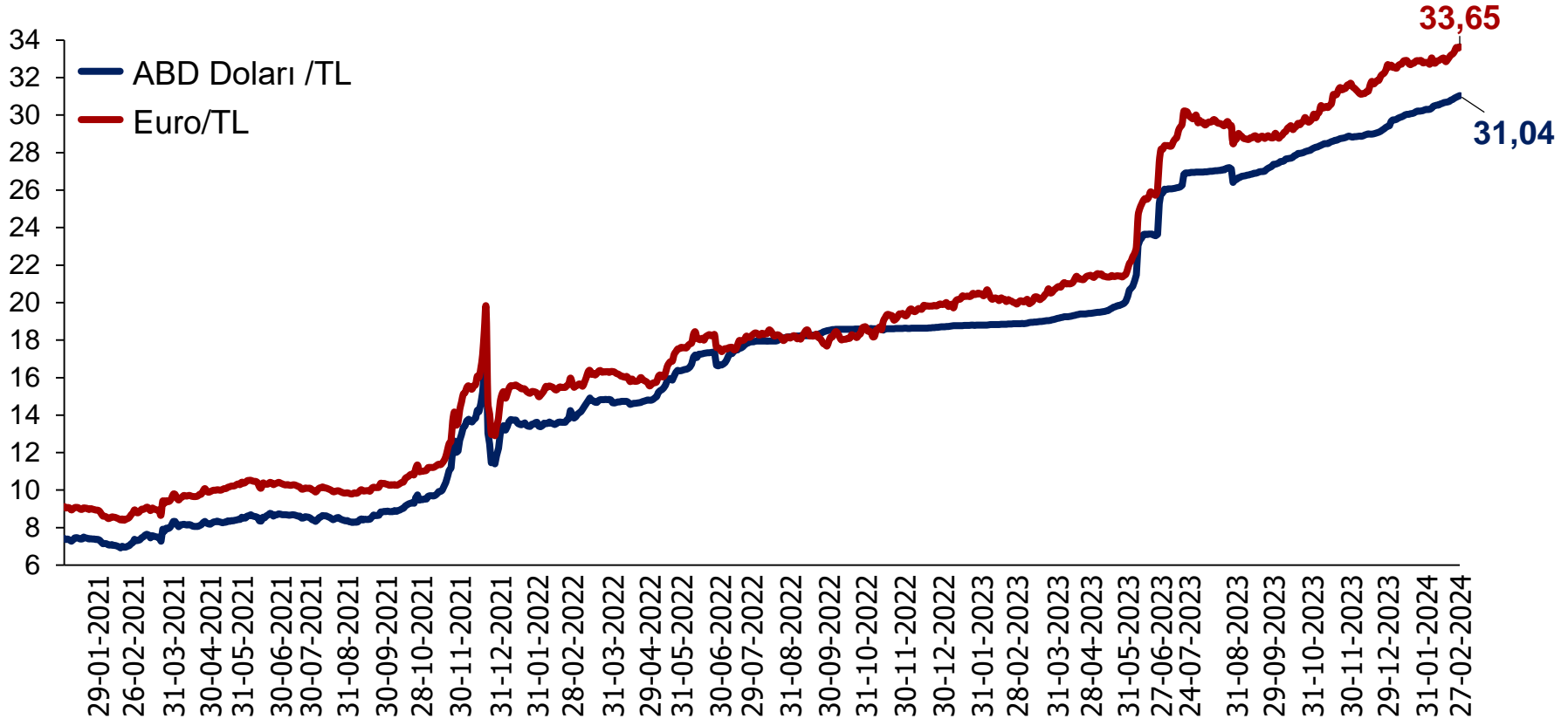
Kaynak: Reuters, TEPAV görselleştirmesi

* Tahvil ve benzeri yatırım enstrümanlarında borçlunun ödeyememe riskine karşı alacaklının hakkını garanti eden sigortadır.

Türk lirasında değer kaybı devam etmektedir.

Son bir ayda döviz kurundaki değişim ABD Doları/TL'de %2,7, Euro/TL'de ise %2,2'dir.

Döviz kurları (günlük) 1 Ocak 2021 – 27 Şubat 2024

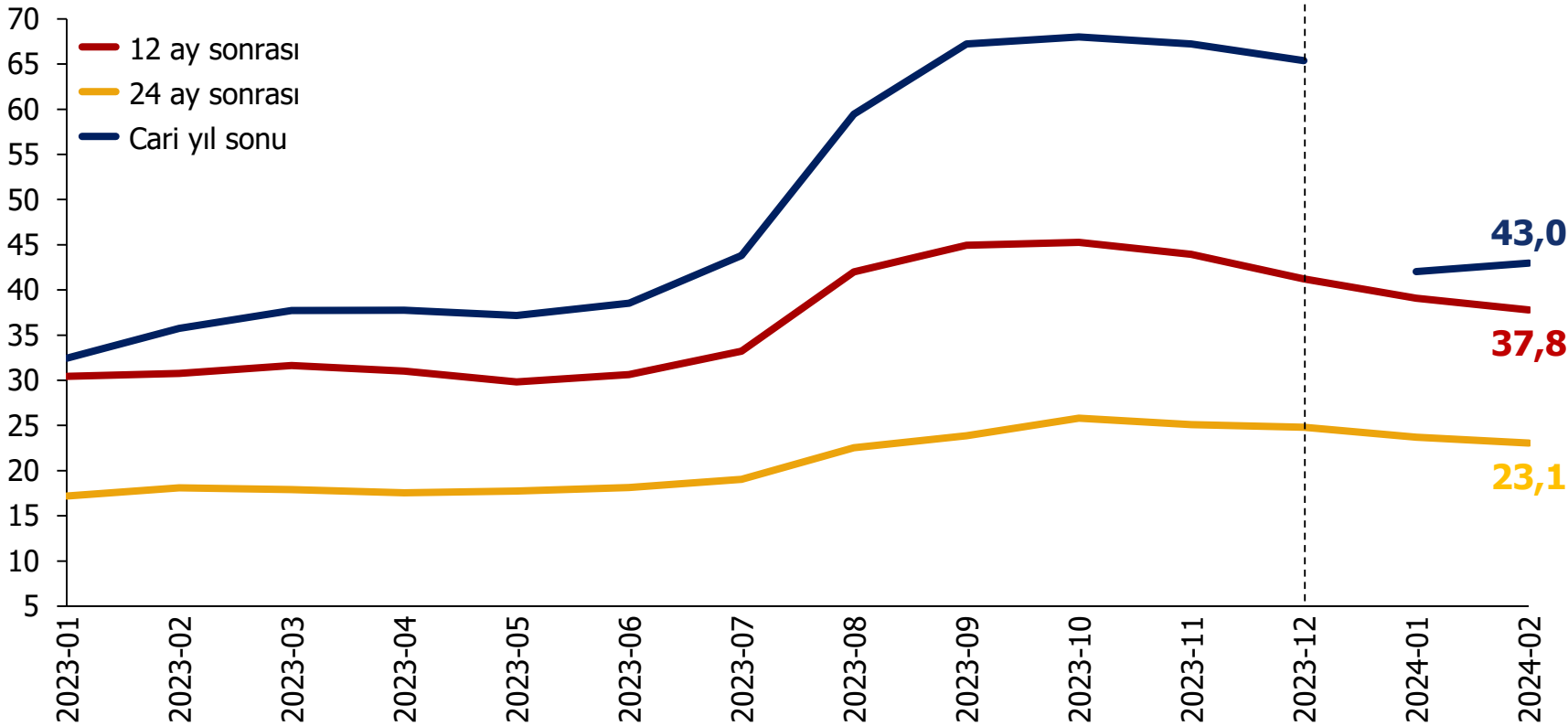
TCMB Piyasa Katılımcıları Anketi: Seçilmiş Göstergeler*

- Enflasyon beklentileri
 - Cari yıl sonu yıllık TÜFE beklentisi
 - 12 ay sonrasının yıllık TÜFE beklentisi
 - 24 ay sonrasının yıllık TÜFE beklentisi
- Döviz kuru beklentileri
 - Cari ay sonu ABD dolar kuru beklentisi
 - Cari yıl sonu ABD dolar kuru beklentisi
 - 12 ay sonrasının ABD dolar kuru beklentisi
- Büyüme beklentileri
 - Cari yılın yıllık GSYİH büyüme beklentisi
 - Gelecek yılın yıllık GSYİH büyüme beklentisi

* TCMB Piyasa Katılımcıları Anketi, 16 Şubat 2024 tarihinde yayımlanmıştır. İlgili tarihten sonraki gelişmeler beklentilere yansımamaktadır.

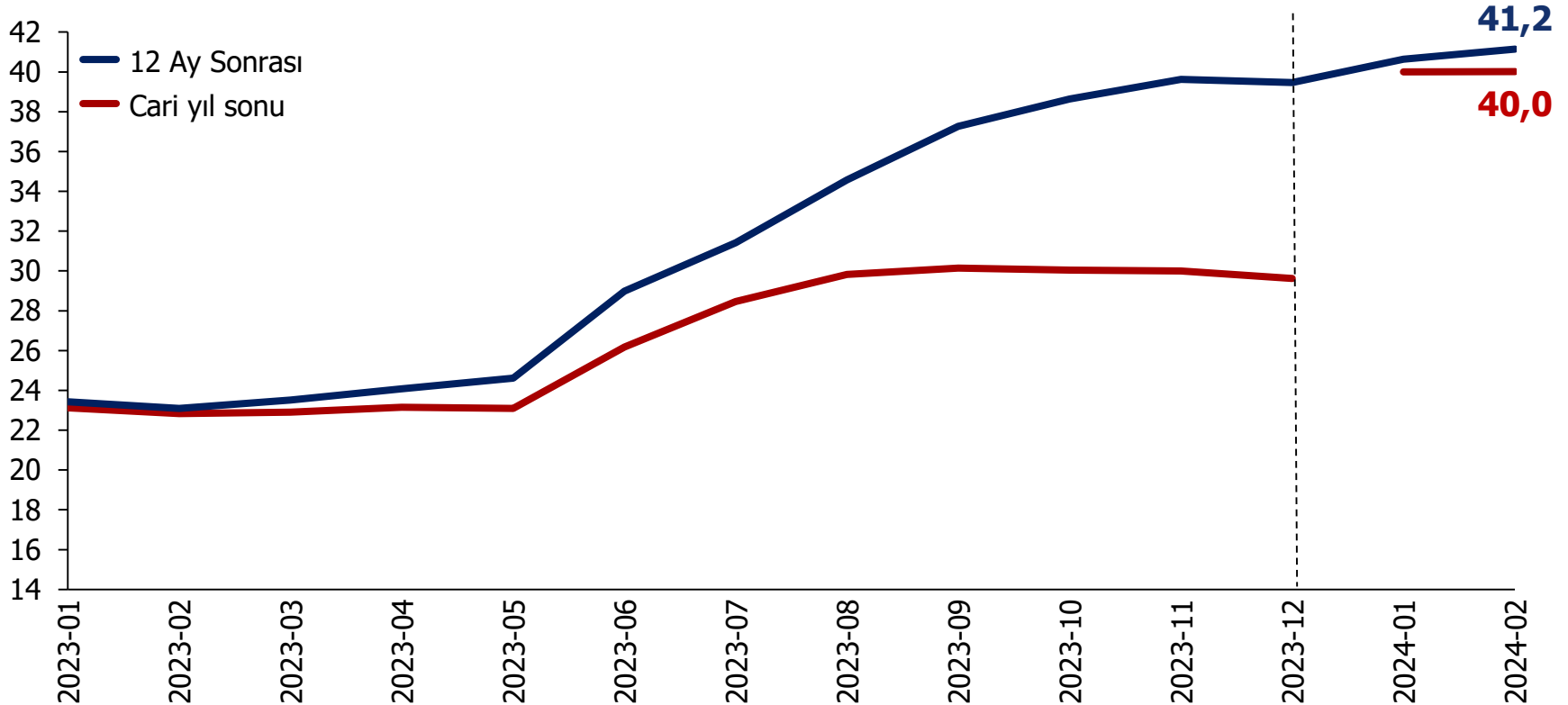
Şubat ayında yıl sonuna ilişkin tüketici enflasyonu beklentisi %43'tür.
12 ay sonrası beklenti ise %37,8'dir.

Yıllık TÜFE beklentileri (%) Ocak 2023 – Şubat 2024

Anket katılımcıları döviz kurunun (ABD doları/TL) yıl sonunda 40 TL olmasını beklemektedir.

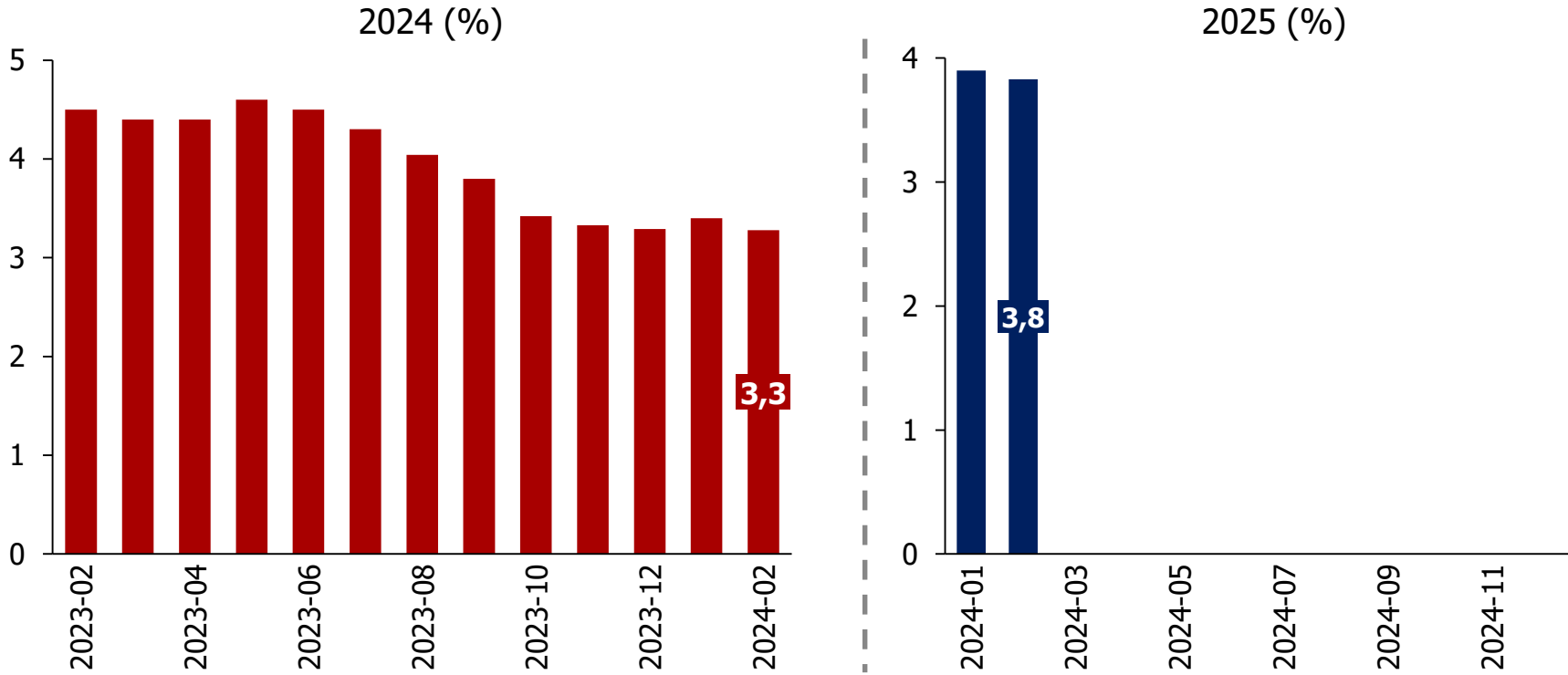
Döviz kuru beklentileri (ABD doları/TL) Ocak 2023 – Şubat 2024

Şubat ayında piyasa katılımcılarının 2024 yılı büyüme beklentisi %3,3'e gerilemiştir.

2025 yılı beklentisi ise %3,8'dir.

GSYİH Büyüme beklentileri (%) Şubat 2023 – Şubat 2024

Genel Değerlendirme

- **2023 yılının ikinci yarısı ile başlayan parasal sıkılaşmanın olumlu etkileri, kısmen devam etmektedir.** Genel eğilim olarak, kredi ve mevduat faizleri belirgin yükselmiş, yabancı para varlıklara talep azalmaya başlamış, ülke risk primi gerilemiş, cari işlemler açığı düzelme sürecine girmiş ve Merkez Bankası net döviz varlıkları yabancı portföy girişlerinin desteği ile artmıştır.
- **Ancak Ocak ayından başlayarak önemli göstergelerdeki iyileşme sürecinde kısmen zayıflama izlenmektedir.** Mevcut verilere göre, iç talep hafif gerilese de güçlü düzeylerini korumakta, enflasyon bekleyişlerinde ve fiyatlama davranışlarında iyileşme gözlenmemekte, yabancı portföy girişlerinde duraksama izlenmektedir. Merkez Bankası net rezerv artışı ise mevsimsel cari açığın fazla olmasının da etkisiyle yerini azalış eğilimine bırakmıştır.
- **2023 yılının iktisadi görünümünde güçlü yan olan bütçe açığının Aralık ayında GSYİH'nin yaklaşık yüzde 2,5'i kadar bozulması, 2024 yılında bütçe açığının oldukça yüksek seyredeceğine işaret etmektedir.** Bütçe göstergelerindeki bozulma, 2024 yılında, muhtemelen yerel seçim sonrasında belirgin sıkılaştırıcı bütçe önlemlerinin alınmasını gerektirebilecektir.

Kaynak Önerileri

- TEPAV Ekonomik Görünüm Raporu - Ocak 2024, Sayı 2

<https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10700>

- TEPAV Aylık Ekonomik Değerlendirme - Şubat 2024, Sayı 4

<https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10719>

- TEPAV Bütçe İzleme Bülteni – Şubat 2024, Sayı 1

<https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10713>

- Enflasyon Raporu 2024 - I (8 Şubat 2024)

<https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Yayinlar/Raporlar/Enflasyon+Raporu/2024/Enflasyon+Raporu+2024+-+I>

- Finansal İstikrar Raporu – Kasım 2023, Sayı 37

<https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Yayinlar/Raporlar/Finansal+Istikrar+Raporu/2023/Sayi+37>